

Opinnäytetyö (YAMK)

Sosiaali- ja terveysalan kliininen asiantuntijuus

2018

Alexandra Nuutinen

**BIOANALYYTIKKO-
OPISKELIJOIDEN OPISKELIJA-
OHJAUSPROSESSIT
VARSINAIS-SUOMEN
SAIRAANHOITOPIIRIIN**

OPINNÄYTETYÖ (YAMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kliininen asiantuntijuus

2018 | 53 sivua

Alexandra Nuutinen

BIOANALYYTIKKO-OPISKELIJOIDEN OPISKELIJAHOHJAUSPROSESSIT VARSINAIS-SUOMEN SAIRAAHOITOPIIRIIN

Tämän opinnäytetyön aiheena oli laatia opiskelijaohjausprosessit bioanalyttikko-opiskelijoille, jotka tulevat ammattitaitoa edistävään harjoitteluun Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin. Tarkoituksena oli laatia Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin kotisivuille Tykslabin opiskelijaohjausprosessikuvaus, jossa olisi kuvattuna kaikki kolme opiskelijoiden käymää harjoittelua, näytteenotto ja asiakas-palveluosaaminen, kliininen laboratoriotyöosaaminen ja syventävä erikoisala osaaminen.

Opiskelijaohjausprosessien tavoitteena on auttaa opiskelijaa ammattitaitoa edistävällä harjoittelujaksolla hahmottamaan harjoittelun kulkua ja siihen osallistuvia toimijoita. Prosessikuvaus toimii apuna myös laboratorioiden henkilökunnalle opiskelijaohjauksessa ja opiskelijaohjauksen kehittämisessä. Prosessikuvaus laadittiin olemassa olevien käytäntöjen pohjalta FlowCharter ohjelmalla.

Tässä opinnäytetyössä on perehdytty yleisesti opiskelijaohjaukseen, bioanalyttikko opiskelijoiden opiskelijaohjaukseen Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä, prosessikuvaukseen ja prosessikuvauksien tekoon. Opiskelijaohjausprosessit laadittiin VSSHP:n internet sivuille.

Opinnäytetyön tuotoksena tehdyt opiskelijaohjausprosessikuvaukset koostuvat kolmesta opiskelijoiden käymästä harjoittelujaksosta. Prosessikuvauksessa käydään läpi joka jakson toimijat sekä heidän roolinsa harjoittelun eri vaiheissa. Prosessi sisältää kuvauksen joka harjoittelujaksosta erikoisaloittain. Ennen julkaisua opiskelijaohjausprosessit esiteltiin opiskelijoille ja heiltä pyydettiin arvio prosessista haastatteluin. Haastattelujen perusteella opiskelijat olivat tyytyväisiä tehtyyn prosessikuvaukseen ja he kokivat sen hyväksi kokonaisuudeksi.

ASIASANAT:

Bioanalyttikko opiskelija, opiskelijaohjausprosessi, opiskelijaohjaus ja prosessikuvaus.

MASTER'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Master of Health care/ Advanced Nursing Practice

2018 | 53 pages

Alexandra Nuutinen

BIOMEDICAL LABORATORY SCIENTIST STUDENTS' CLINICAL PRACTISE PROCESS DESCRIPTION IN HOSPITAL DISTRICT OF SOUTHWEST FINLAND

The subject of this thesis was to create a clinical practice process description for biomedical laboratory scientist students who complete their clinical practice in Tykslab Hospital District of Southwest Finland (VSSHP). The purpose of this thesis was to produce a process description in VSSHP website where all practice periods, including practice in specimen collection and client service, clinical laboratory work competence and advanced studies competence, are described.

The main objective is to clarify the implementation of the clinical practice and help students understand the main components and parties involved in the clinical practice periods. Process description can support the laboratory personnel in student guidance and help in the development of the student guidance. Process descriptions are based on existing practices and were made with FlowCharter-program.

This thesis covers the theoretical background of the student guidance in general, biomedical laboratory scientist students' student guidance in VSSHP, process guidance and how to make a process guidance. Clinical practice process description was published in VSSHP website.

The output of this thesis is a student clinical practice process description which is composed of three different clinical practice periods. The process describes each clinical practice individually including special fields involved and all the different participants and their roles in them. Prior to the publication of the process description, the student guidance process descriptions were shown to the students and they were interviewed to find out their assessment of the description. According to the interviews, the students were positive, and they said that the process was a good whole.

KEYWORDS:

Biomedical laboratory scientist students, student guidance process, student guidance and process description.

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET TAI SANASTO	6
JOHDANTO	7
KEHITTÄMISPROJEKTIN LÄHTÖKOHTA	9
Kirjallisuuskatsauksen toteutus ja tiedonhaku	9
Kirjallisuuskatsauksen tulokset	11
Ohjauksen arviointi	15
2.3.1 Opiskelijaohjauksen laatukysely (CLES)	15
2.3.2 Harjoittelun aikainen arviointi	17
KEHITTÄMISPROJEKTIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	19
KEHITTÄMISPROJEKTIN TAVOITE JA TARKOITUS	27
OPISKELIJAOHJAUSPROSESSIEN KUVAUSTEN KEHITTÄMINEN	28
Opiskelijaohjausprosessien laadinta	31
LAADITTUJEN OPISKELIJAOHJAUSPROSESSIEN ARVIOINTI	36
Arvioinnin tulokset	41
KEHITTÄMISPROJEKTIN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	43
Eettisyys	43
Luotettavuus	45
KEHITTÄMISPROJEKTIN POHDINTA	47
Kehittämiprojektin arviointi	50
Projektiryhmän työskentely ja oma kehittyminen	52
Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi	53
LÄHTEET	54

LIITTEET

- Liite 1. Tiedonhaku
- Liite 2. Saatekirje ja palautekysymykset

KUVAT

Kuva 1. Kirjallisuuskatsauksen prosessi.	10
Kuva 2. Tyks-Sapa liikelaitos 2015. (VSSH 2016c)	20
Kuva 3. Opiskelijaohjausprosessien eteneminen.	29

TAULUKOT

Taulukko 1. Tiedonhaku	11
Taulukko 2. Aikataulusuunnitelma	30

KÄYTETYT LYHENTEET TAI SANASTO

Lyhenne	Lyhenteen selitys (Lähdeviite)
VSSHP	Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Hospital District of Southwest Finland (VSSHP 2017a)
CLES	Clinical Learning Environment and Supervision (Saarikoski ja Leino-Kilpi 2002)

JOHDANTO

Prosessien kehittäminen on liitoksissa organisaation suunnitteluun ja kehittämiseen. Pohjana kehittämislle toimivat organisaation visiot, strategiat ja toimintaperiaatteet. Prosessikuvaukset ovat apuvälineitä prosessien johtamiseen, hallintaan sekä parantamiseen. Niiden tarkoitus on auttaa hallitsemaan kokonaisuuksia, jäsentämään toimijoiden vastuita sekä löytää mahdollisia toiminnan tehostamistarpeita. Prosessikuvauksia käytetään myös perehdyttämiseen ja kouluttamiseen. (JUHTA 2012)

Prosessi ovat joukko loogisesti toisiinsa liittyviä toimintoja ja toimintoihin liittyviä resursseja, joiden avulla saadaan aikaan tavoitteiden mukainen toiminnan tulos. Sen tavoitteena on tuoda lisäarvoa asiakkaalle, tässä tapauksessa opiskelijoille. (Majjala 2016)

Opiskelijaohjaus on opiskelijan saamaa yksilöllistä ohjausta, arvostusta käytännön harjoittelussa, joka perustuu opiskelijan henkilökohtaisen oppimisprosessin tukemiseen ja ohjaajan ammattitaitoon. (Teuvo ym. 2017)

Harjoittelujaksoa voidaan nimittää ammatilliseksi harjoitteluksi, käytännön harjoitteluksi tai harjoitteluksi. (Virolainen 2006, 17) Tässä työssä käytetään termiä ammattitaitoa edistävä harjoittelu.

Turun Ammattikorkeakoulun bioanalytiikan opiskelijat ovat pääsääntöisesti ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin kuuluvissa laboratorioissa. VSSHPn tarjoamat harjoittelujaksot onkin rakennettu vastaamaan Turun ammattikorkeakoulun bioanalytikkokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisia harjoittelujaksoja.

Opiskelijaohjausprosessin tarkoituksena on auttaa opiskelijaa ammattitaitoa edistäviin harjoitteluihin sijoittuvilla harjoittelujaksoilla hahmottamaan harjoittelun kulkua ja siihen osallistuvia toimijoita. Prosessi toimii apuna myös laboratorioiden henkilökunnalle opiskelijaohjauksessa. Tarkoituksena oli tehdä VSSHPn kotisivuille Tykslabiin ammattitaitoa edistävään harjoitteluun tuleville bioanalytikko-opiskelijoille opiskelijaohjausprosessikuvaus, jossa olisi kuvattuna kaikki kolme opiskelijoiden käymää harjoittelua, näytteenotto ja asiakaspalveluosaaminen, kliininen laboratoriotyöosaaminen ja syventävä erikoisalaosaaminen. Jokainen prosessi oli tarkoitus jakaa erilaisiin osioihin, jotta tehtävä kuvaus jaksosta olisi mahdollisimman tarkka.

Opiskelijaohjausprosessien tarkoituksena on kehittää ja yhtenäistää opiskelijaohjausta. Opiskelijaohjausprosesseissa kuvataan opiskelijan ammattitaitoa edistävän harjoittelun eteneminen sekä sisältö viikko viikolta. Tämän lisäksi niissä kuvataan eri toimijoiden osuudet ja vastuut prosessissa. (Pihlavirta 2016)

Prosessikuvaukset tehtiin jaotteleamalla harjoittelujaksoihin liittyvät toiminnot aikajanoihin ennen harjoittelua, harjoittelun alkaessa, harjoittelun aikana sekä harjoittelun jälkeen. Tämän lisäksi tehtiin erilliset kuvaukset harjoittelujaksojen erikoisaloista. Prosessien tekovaiheessa merkittiin ylös kunkin toimijan vastuulla olevat toiminnot uimaratomallisesti. Prosessit luotiin käyttämällä FlowCharter-ohjelmaa, joka mahdollistaa uimaratomallien luonnin. Prosessit arvioitiin haastatteleamalla eri koulutusvaiheen bioanalyttikko-opiskelijoita, sekä hyödyntämällä opiskelijaohjausprosessien arviointityökalua.

KEHITTÄMISPROJEKTIN LÄHTÖKOHTA

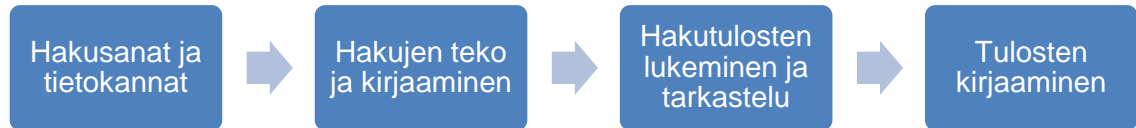
Kirjallisuuskatsauksen avulla pyritään rakentamaan kokonaiskuvaa tietystä asiakokonaisuudesta ja tehdä tutkimusta tutkimuksista. Tällöin pidättäydytään oman tieteenalan alueella ja pyritään antamaan tietyn alueen tutkijoiden tuottamasta aineistosta kehityskuva. Tutkimustekniikkana kirjallisuuskatsaus kuuluu kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen metodien yhdistelmään (niin sanottu mixed method). ” Tutkimuskirjallisuuteen perustuva kirjallisuuskatsaus on systemaattinen, täsmällinen ja toistettavissa oleva menetelmä, jolla tunnistetaan, arvioidaan ja tiivistetään tutkijoiden, tiedemiesten ja käytännön asiantuntijoiden valmiina oleva ja julkaistu tutkimusaineisto.” Niin sanottu Finkin malli systemaattisesta kirjallisuuskatsauksesta pitää sisällään tutkimuskysymyksen asettamisen, tiedonhaun määrittelyn, hakutuloksen seulonnan, katsauksen tekemisen sekä tulosten syntetisoinnin. (Salminen 2011, 1-11)

Kirjallisuuskatsauksen toteutus ja tiedonhaku

Tutkimuksella on aina jokin tarkoitus tai tehtävä, joka ohjaa tutkimusstrategisia valintoja. Tutkimus voi olla joko kartoittava, selittävä, kuvaileva tai ennustava. (Hirsjärvi ym. 2015, 137-139) Laajaa aihetta voidaan lähestyä monesta eri näkökulmasta ja tutkimusta aloittaessa tuleekin hahmottaa mistä tässä on kyse. Samasta aiheesta voidaan tehdä monta tutkimustyötä vain näkökulmaa vaihtamalla. Tutkimusaihe onkin laaja käsite, jossa halutaan kuvata tutkimuksen lähtökohtana käytettävä tieto sekä käytettävät tutkimusmenetelmät. Tutkimusongelman rajauksilla ja täsmennyksillä suunnitelmasta tehdään toteuttamiskelpoinen. (Kananen 2015, 14-47) Muodostettaessa kysymystä johon halutaan etsiä vastausta tulisi kysymyksen asettelussa huomioida seuraavat asiat. Mikä on tutkittava asia/ryhmä, tutkittava menetelmä tai lähestymistapa johon pyritään vaikuttamaan, mihin verrataan (tämä voidaan myös jättää pois) sekä lopputulos. (THL 2015) Kysymykset johon lähdin etsimään tietoa ovat;

1. Miten opiskelijoiden ammattitaitoa edistävän harjoittelun toimintamallit rakennetaan prosessiksi?
2. Miten kehittää opiskelijaohjausprosessia terveydenhuollossa?

Kysymyksistä rajattiin pois bioanalytiikka ja laboratoriohoitaja, koska tarkoituksena oli etsiä tietoa yleisellä tasolla. Kirjallisuuskatsauksen prosessi on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Kirjallisuuskatsauksen prosessi.

Kirjallisuuskatsaus toteutettiin Finkin mallia mukaillen. Tiedonhaku tapahtui PubMed ja Google Scholar tietokannoissa taulukon 1 hakusanoin ja rajauksena englannin kieli, 10 vuotta ja ilmainen koko teksti. Hakutuloksia tuli vähän, joten uusi haku tehtiin uusilla hakusanoilla (taulukko 1) PubMedistä, Chinahlistista, Nursing core journalista, Cochranesta sekä Medicistä. Ensimmäinen haku tuotti neljä käyttökelpoista artikkelia ja toinen haku kolme, joten mukaan katsaukseen tuli seitsemän artikkelia. Tiedonhaku kirjallisuuskatsausta varten osoittautui haasteelliseksi, koska tietoa ei tuntunut asiasta tai aiheesta olevan kirjoitettuna tai julkaistuna. Prosesseja opiskelijaohjaukseen on Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirillä tehtynä useita kymmeniä eri yksiköille mutta niistä ei ole tehty julkaisuja kuin muutamasta.

Suomenkielisistä tutkimuksia haettiin Google Scholarista hakusanalla opiskelijaohjausprosessi ilman rajoituksia. Tuloksia saatiin kymmenen, joista viisi luokiteltiin hyödynnettäväksi tässä työssä. Näistä neljä oli YAMK / AMK opinnäytetöitä ja yksi pro gradu tutkimus. Tutkimukset otettiin mukaan työhön niiden aiheiden osuvuuden vuoksi sekä syystä, että tutkimusmateriaalia opiskelijaohjausprosessien teosta ei ole paljon.

Kokonaisuutena käytettäviä artikkeleita sekä muita opinnäytetöitä tai pro graduja aiheesta löytyi yhteensä kolmetoista. Tämän lisäksi tietoa täydennettiin manuaalisella tiedonhaualla.

Saadut hakutulokset tarkistettiin ensin otsikkotasolla ja niiden osuvuuden mukaan osasta luettiin abstraktit, näiden mukaan valittiin luettavaksi kokotekstit ja näistä seitsemän artikkelia valikoitui työhön sopivaksi.

Mukaan hyväksytyjen artikkelien tulokset taulukoitiin kirjaamalla tutkimuksien tiedot, pääkohdat, metodi ja päätulokset. Kaikkien taulukkoon kirjattujen artikkelien

lähdeluettelot käytiin läpi ja sieltä etsittiin uusia lähteitä. Jokainen taulukoitu tutkimus arvioitiin myös laadun mukaan AMSTARia käyttäen.

ENSIMMÄINEN TIEDONHAKU	
Clinical practise	Clinical practise process students
Students	Clinical practise guidelines for students
Study	Proceduress for using clinical practise guidelines
Process	Process for students in health care practical training
Clinical practise Guidelines, CPG	Learning enviroments
Student process clinical practice	Clinical practise guidelines in hospital
Laboratory student process clinical practice	Tools for clinical practice guidelines
Biomedical laboratory scientist student process	Quality of student guidance
Opiskelijaohjausprosessi	Ohjausprosessin laatu
TOINEN TIEDONHAKU	
Quidance model	Quality of student guidance
Student	student knowledge

Taulukko 1. Tiedonhaku

Kirjallisuuskatsauksen tulokset

Ammattitaitoa edistävän harjoittelun toteutuksen tulee perustua opiskelijoiden, opettajien sekä työpaikkaohjaajien keskinäiseen ja vastavuoroiseen yhteistyöhön. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun suunnittelua, toteutusta ja arviointia tulisi myös jatkuvasti kehittää. (Konkola 2003, 11-12) Ammattitaitoa edistävän harjoittelun vahvuuksia ovat,

mahdollisuus nähdä ja omaksua työntekoa, harjoitella sosiaalisia taitoja ja ryhmässä oppimista sekä päästä vuorovaikutuksiin ammatti-ihmisten kanssa. Mahdollisuus kokeilla ja testata itseään työnkuvaan kuuluvassa työroolissa sekä kantaa vastuu työn tuloksista. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun heikkoudet ovat sen teoreettisuus, mahdollinen aputöiden teettäminen opiskelijoilla, jolloin harjoittelu ei vastaa todellisuutta. (Jokinen ym. 2009, 82)

Ammattitaitoa edistävä harjoittelu voidaan jakaa neljään osaan, oppimisprosessi, oppimista edistävät tekijät, oppimista ehkäisevät tekijät sekä oppimistulokset. Ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa oppiminen tapahtuu vähitellen ja siihen kuuluu olennaisesti vuorovaikutus työympäristön muiden työntekijöiden kanssa. Keskeisenä lähtökohtana ovat myös aiemmat työkokemukset sekä koulutuksessa saadut tiedot ja taidot. Sosiaalinen vuorovaikutus edistää oppimista työpaikalla ja olennaisesti oppimiseen liittyy myös saatu palaute. Jatkuva suullisen palautteen saanti on merkittävää oppimisen kannalta ja vapaa, mukava ja luottamuksellinen ilmapiiri edistävät oppimista. Keskeistä on, että harjoittelupaikka on harjoittelupaikkana sellainen, että opiskelija voi soveltaa käytännössä koulussa jo opetettuja asioita ja pääsee osallistumaan työntekoon. Vaihtelu ja vaihtuvuus työtehtävissä edistävät oppimista, mutta kuitenkin tulee olla samojen työtehtävien toistoa jakson aikana. Tärkein syy miksi oppimista ei tapahdu on se, että sille ei jätetä tilaa. Myöskin vuorovaikutuksen puute, jatkuva kiire ja huono työilmapiiri vaikuttavat. Tavoitteiden epärealistisuus tai niiden puute estää oppimista, kuten myös opiskelijan omat asenteet tai teoriaopetuksen vähyys. Oma reflektointi on erittäin tärkeää oppimisen kannalta ja sen puute taas luo esteen oppimiselle. Ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa opitaan ennen kaikkea hiljaista tietoa mutta myös tietotekniikasta tai käytettävistä laitteista ja ohjelmista, toimintatavoista ja työmenetelmistä. Se mitä ja miten opitaan on pääosin yksilöllistä. (Jokinen ym. 2009, 225-237)

Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa opiskelijoille työelämään ja sen kehittämiseen liittyvää ammatillista opetusta ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Opetussuunnitelmastaan ammattikorkeakoulu saa itse päättää. Terveysalan ammattikorkeakouluopinnot tulee ammattikorkeakoululain järjestä opinnot ja niiden ohjaus niin, kokopäiväopiskelija voi suorittaa opinnot niiden laajuutta vastaavassa ajassa. (Finlex 2014) Ammattikorkeakouluopintoihin kuuluu perus- ja ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja, ammattitaitoa edistävää harjoittelua sekä opinnäytetyö. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun tavoitteena on ohjatusti perehdyttää opiskelija käytännön keskeisiin työtehtäviin, sekä edesauttaa tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä. (Finlex 2003)

Ammattitaitoa edistävät harjoittelut muodostavat merkittävän osan työelämään liittyvästä yhteistyöstä ja näin edesauttavat asiantuntijaverkostojen vahvistumista paikallisesti. Ammattitaitoa edistävään harjoitteluun työpaikalta osallistuvien ohjaajien ja opiskelijoiden näkemykset muokkaavat työpaikalla oppimisen ympäristöä ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tämän takia eri toimijoiden näkemyksien ja tehtävien näkeväksi tekeminen ja niiden työstäminen on käytännön harjoittelumallien kehittymisen edellytys. (Virolainen & Valkonen 2007, 31-32)

Kehittämisen näkökulmasta neuvottelujen ja seminaarien vähyys on ongelmallista ammattikorkeakoulujen ja työelämän toimijoiden yhteistyötä ajateltaessa. Kokonaisuudessaan tiedotusta harjoittelujen tavoitteista ja käytännön järjestelyistä ei koeta vahvana. On arvioitu tiedotuksen sujuneen korkeintaan kohtalaisesti viestintätavasta riippumatta. (Virolainen & Valkonen 2007, 41-42) Harjoittelujen kehittämiseksi haasteina on opetus suunnitelman ja harjoitteluprosessin välisen käytännön ja teorian yhteyden rakentaminen. Uraohjauksen liittäminen harjoitteluun ja ohjauksen laadun kehittäminen tuo omat haasteensa. (Virolainen 2006, 123) Ammattikorkeakoulujen ja työelämän harjoittelun kehittämisen haasteita on tiedottamisen tehostaminen, yhteistyön suunnitelmallisuus ja pitkäjänteisyys, työn kehittämisen arvostaminen tavoitteena koulutuksen ja työelämän yhteistyö, yksilöllisten tavoitteiden asettaminen ja yksilöllinen suunnittelu henkilöstön kehittämisessä sekä pyrkimys asiantuntijuuden syventämiseen opiskelijoiden ohjauksessa. Keskeistä ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa toimivien toimijoiden kesken on kehittäminen, arviointi, toiminta ja suunnittelu. (Virolainen & Valkonen 2007, 79-80)

Bioanalyytikon opinnot koostuvat perus-, ammatti- ja vapaasti valittavista opinnoista. Tämän lisäksi opiskeluun kuuluu käytännön harjoittelu ja opinnäytetyön kirjoittaminen. Käytännön harjoittelu eli ammattitaitoa edistävä harjoittelu toteutuu ammattikorkeakoulun opetuslaboratoriossa sekä eri terveydenhuollon organisaatioiden kliinisissä laboratorioissa tai mahdollisesti biolääketieteellisissä tutkimuslaboratorioissa. Ammattitaitoa edistävä harjoittelu koostuu useammasta jaksosta jotka ovat näytteenotto ja asiakaspalvelutyöosaaminen, kliininen laboratoriotyöosaaminen sekä syventävä erikoisala osaaminen. (Turun ammattikorkeakoulu [AMK] 2016)

Pro Gradu työssään Tiina Tarr (2015) arvioi miten opiskelijaohjauksen laatusuositukset toteutuvat Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä. Kysely oli toteutettu sähköisesti ja sen tulokset osoittivat, että kokonaisuudessaan opiskelijaohjauksen ja oppimisympäristöjen laatusuositukset toteutuvat hyvin tai erinomaisesti. Mainitaan, että tuloksia tarkastellessa alhaisimmat keskiarvot olivat juuri ohjaavan opettajan tai opiskelijan toiminnassa,

tiedoissa ja taidoissa sekä sopimusasioissa, jotka suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä koulutusorganisaatioiden kanssa. Saatuja tuloksia voidaan näin ollen hyödyntää organisaation sisällä, sekä alueen oppilaitoksissa ohjaajakoulutusten suunnittelussa, opiskelijaohjauksen rakenteiden suunnittelussa ja kehittämisessä.

Hargrove, Griffer & Lund (2008) ja Siering ym. (2013) tutkimukset tarjosivat tietoa kliinisen työn ohjeista. Kliinisen työn ohjeet ovat valikoima suosituksia jotka perustuvat tutkittuun tietoon johon kuuluu myös asiantuntijoiden kliinisiä näkemyksiä. Ohjeet ovat luonneet valittu joukko arvioitsijoita. Kliinisen työn ohjeet voivat parantaa kliinistä päätöksentekoa samaistamalla, tekemällä yhteenvetoa ja kritisoimalla kirjallisuuden tiettyä aihetta.

Useat tutkimukset osoittavat, että kliinisen työn ohjeet voivat parantaa terveydenhuollon prosesseja ja potilaiden hoidon lopputulosta. (Siering ym. 2013) Useat ryhmät ovat ehdottaneet ohjeita tekoa koskien ohjeiden standardeja, jotta niiden laatu paranisi. Jotta saavutettaisiin hyvän taseisia ohjeita yhdenmukaisin keinoin on kehitetty arviointi työkaluja ohjeiden tekoa varten. Yleisimmin käytetty työkalu on AGREE II, joka koostuu kuudesta osiosta. (Siering ym. 2013, Kredo ym. 2016) On kehitetty useita työkaluja joilla voidaan kriittisesti arvioida kliinisen työn ohjeita. Tutkimus koostuu suuresta kirjallisuushausta, jotta se voisi tarjota ohjeen joka kuvaa standardeja, metodeja ja käytäntöjä nykyisessä kliinisen työn ohjeiden kirjallisuudessa. Ohjeet ovat sopiva tapa pakata yhteen todistettu tieto tai esittää suosituksia terveydenhuoltoalan päättäjille. Ohjeilla on useampia tarkoituksia, yritys vaikuttaa tehokkuuteen ja hoidon laatuun, vähentää eri variaatioiden määrää kliinisessä työssä sekä laskea kustannuksia, vähentää virheitä ja haitallisia tapahtumia. (Kredo ym. 2016)

Opinnäytetöinä tehtyjä opiskelijaohjausprosesseja löytyi kaksi Vahalahti (2016) ja Pursiainen & Hakanen (2016). Molemmat olivat tehty Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin yksiköille. Vahalahden fysioterapiaopiskelijan ohjausprosessi sisältä ohjaukseen liittyvät asiat ja ne on jaoteltu viikoiksi 1-8. Prosessia oli kehitetty teemoittain ja teemat oli tehty kyselytutkimuksen pohjalta seuraaviksi; perehtyminen, harjoittelujaksot, tavoitteet, sitoutuminen, potilaiden ohjaaminen, kirjalliset työt, palaute, arvioinnit ja muut asiat. Pursiainen & Hakanen (2016) olivat lähteneet työstämään prosessia opiskelijaohjaajan näkökulmasta, miten ohjaajat kokevat ohjaustyön ja minkälaista tukea he kaipaisivat. He olivat alussa tehneet miellekarttapohjan, joka oli viety osastolle ja henkilökunta oli saanut kirjata siihen asioita. Tämän jälkeen lapuille kirjoitettuja asioita oli ruvettu järjestämään uimaratamalliseen muotoon.

Koulutuksen ja työelämän yhteistyön kehittäminen on noussut yhdeksi kehittämisen kohteeksi nopeiden työelämän ja väestörakenteen muutosten, sekä tekniikan kehittymisen takia. Käytännön opetuksen ja ohjauksen tueksi tarvitaan yhteistyötä eri toimijoiden kesken, jotta saataisiin aikaiseksi yhteistyössä muodostettuja toimintatapoja. (Kallio & Pehkonen 2007)

Ohjauksen arviointi

2.3.1 Opiskelijaohjauksen laatukysely (CLES)

Opiskelijaohjauksen laatukyselyn (CLES) tarkoituksena on kerätä palautetta sairaanhoitopiirissä toteuttavien sosiaali- ja terveydenhuoltoalan opiskelijaohjauksen laadusta. Tavoitteena on tarjota hyvää ja laadukasta ohjausta kaikille opiskelijoille ja opiskelijaohjauksen kehitetään saadun palautteen avulla. Opiskelijoita pyydetään arvioimaan kyselylomakkeen avulla harjoittelujakso ja laatukysely koostuu opiskelijaan, opintoihin ja harjoitteluyksikköön liittyvistä kysymyksistä. Lisäksi kartoitetaan harjoitteluyksikköön ja ohjaukseen liittyviä kysymyksiä modifioituilla kysymyksillä. (VSSH 2018a)

CLES skaala (Clinical Learning Environment and Supervision scale) perustuu aikaisemmista tutkimuksista tehtyyn kirjallisuuskatsaukseen. Testaus osoitti, että tärkein tekijä opiskelijan käytännössä oppimisessa olisi suhde häntä opastavaan henkilöön. Hyvän oppimisympäristön merkkejä taas olivat osastonhoitajan tyyli johtaa osastoaan sekä osaston tilat. (Saarikoski & Leino-Kilpi 2002) Alkuperäinen CLES skaala koostuu viidestä osiosta ja 27 kysymyksestä ja CLES+T (Clinical Learning Environment and Supervision + teachers scale) 25 kysymyksestä, joihin vastataan 5-asteikkoista Likert-skaalaa käyttäen (Öhman ym. 2016).

Vuonna 2007 tehty ja hyväksytty englanninkielinen tutkimus kuvaa käytännön hoitotyön opettajille kehitettyä uutta arviointimenetelmää CLES+T skaalaa (käytännön harjoittelun ympäristö ja ohjaus + opettajat). Tutkimus perustuu aiemmin Saarikosken 2002 tekemään ja samana vuonna Saarikosken ja Leino-Kilven tekemiin julkaisuihin käytännön oppimisympäristöistä ja CLES skaalasta. CLES skaalat on validoitu kahdessa erillisessä empiirisessä tutkimuksessa (N= 416 & 549), jossa analysointiin on käytetty faktorianaalyysiä ja pääkomponenttianaalyysiä. CLES+T skaalan faktorin ominaisarvo ja selityosuus (64%) ovat päteviä, jonka perusteella tutkimuksessa sanotaan, että CLES skaalaa

voidaan pitää osana kokonaislaadun arviointia hoitajien koulutuksessa Suomessa. Mittarin luotettavuutta arvioitiin Cronbahin alfan avulla. Data kerättiin neljästä erikokoisesta koulusta ympäri suomea ja se perustuu opiskelijoiden mielipiteisiin käytännön harjoittelusta. Kuitenkin tutkimuksella on rajoituksensa, koska tulokset on kerätty vain yhdestä maasta. Pohdinnassa mainitaan, että käyttö muissa maissa vaatii harkintaa ja varovaisuutta. Myöhemmin olisi mahdollista tehdä suurempi tutkimus, jotta tietoa saataisiin Euroopan laajuisesti. Kuitenkin systemaattinen arvioinnin työkalu on saatu kehitettyä tutkimuksen myötä. (Saarikoski ym. 2008)

Kyproksella 2015 valmistunut ja 2016 hyväksytty ja julkaistu tutkimus hoitajaopiskelijoiden tyytyväisyydestä harjoitteluympäristöönsä tutkimuksessa oli mukana hoitajia 463 kolmesta eri yliopistosta ja tiedon keruuseen käytettiin CLES+T skaalaa. CLES+T skaala oli kreikaksi käännetty versio alkuperäisestä skaalasta ja sen luotettavuus oli testattu myös Cronbahin alfan avulla. (Papastavruo ym. 2016) Ruotsissa CLES mittari oli testattu perusterveydenhuollossa 394 opiskelijan avulla. Tutkimustuloksia katsottaessa rajoituksiksi mainitaan muutama asia. Jotkut käydyt harjoittelujaksot olivat niin lyhyitä, että siinä ajassa ei ehdi saada hyvää käsitystä jaksosta joka vastatessa on tärkeää. Kuitenkaan CLES mittaria ei ole ainoa mittari jota voi käyttää mitattaessa opiskelijoiden tyytyväisyyttä harjoittelupaikkaansa. Vaikka tutkimuksella on rajoituksensa, on sen tutkimustulokset samansuuntaisia kuin alkuperäisessä tutkimuksessa, sekä muualla Euroopassa tehdyillä tuoreilla tutkimuksilla. (Öhman ym. 2016; Papastavruo ym. 2016) Tutkimustuloksista selvisi, että tyytyväisyys harjoittelujaksoilla muuttuu opintojen etenemisen myötä. Tämä on todennäköisesti osoitus siitä, että opetusta tulisi räätälöidä enemmän opiskelijoiden tarpeisiin sopiviksi opintojen edetessä. On myös tarpeen määritellä kaikkien opiskelijoiden harjoitteluun liittyvien henkilöiden roolit, jotta tarkoituksenmukainen valmistelu olisi tehty vastaamaan oppimistavoitteita. (Orsini ym. 2016; Papastavruo ym. 2016)

Yhden yliopistollisen sairaanhoitopiirin erityisvastuualueella vuonna 2013 ja keväällä 2014 kerättiin tutkimusaineistoa (n=1772) CLES+T mittarilla tarkoituksena kuvata opiskelijoiden kielteisiä kokemuksia ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta. Tuloksina saatiin työyksikön ilmapiiriä koskevia moitteita koskien asenteita toisiaan ja opiskelijoita kohtaan. Hoidon osalta palautetta sai potilaan kohtaaminen ja potilashoidon toteutuksen järjestäminen. Ohjausta koskeva palaute liittyi ohjauksen järjestämiseen, ohjaajan asenteisiin ja ohjaustaitoon sekä oppimisympäristöön. Yksilöllinen ohjaus saattoi puuttua, oppimisprosessia ei tuettu tarpeeksi tai opiskelija ei kokenut tulleensa arvostetuksi. Osan kritiikistä sai myös opettaja ja oppilaitos. Tuloksista saadaan paljon tietoa, jonka avulla

voidaan parantaa harjoittelujaksoja ja näin ollen opiskelijan oppimista ja kehittymistä. (Teuvo ym. 2017)

2.3.2 Harjoittelun aikainen arviointi

Opiskelijalta edellytetään toimintakykyisyyttä, kykyä sopeutua, motivoida itseään, tavoitetietoisuutta, sekä kykyä säädellä omaa toimintaa vaihtuvissa tilanteissa ja erilaisissa toimipaikoissa. (Räikköläinen & Uusitalo 2001, 89) Opiskelija nähdään nykyisin aktiivisena oppijana ja erityisesti opiskelijan omat asenteet, uskomukset sekä tunteet vaikuttavat oppimiseen joko edistävästi tai estävästi. Ohjaaja voi pyrkiä vaikuttamaan näihin asioihin, mutta vain opiskelija pystyy muuttamaan niitä. Pohdiskelua ja asioiden erittelyä vaaditaan, jotta uusi tieto ja vanha tieto saadaan nivottua selkeästi yhteen. Reflektiotaito on tärkeää taito opiskelijan kehittäessä tietoperustaansa ja itsenäistä ajattelutaitoaan. (Oinonen 2000, 26-31; Kallio & Pehkonen 2007)

Opinnäytetyössään Paloniemi (2013) on maininnut tuloksia, joissa oli korostunut opiskelijoiden itseohjautuvuus sekä tarve hyvään yhteistyöhön eri toimijoiden välillä. Samalla on mainittu, että opiskelijan näkökulmasta harjoittelujakson onnistuminen edellyttää aina itsenäistä opiskelua jakson aikana. Myös oma halu oppia vaikuttaa merkittävästi harjoittelujakson onnistumiseen. Hyvällä ohjauksella voidaan myös vaikuttaa oppimismotivaatioon. Huomioida tulee myös se, että opiskelijan ei niinkään ole tärkeää olla mukana jokaisessa mahdollisessa oppimistapahtumassa, vaan tärkeämpää olisi huomioida ammattitaitoa edistävälle harjoittelulle tehdyt tavoitteet. Koska oletetaan että opiskelijalla on riittävät teoreettiset tiedot harjoittelujakson aiheesta harjoittelun alkaessa tuli keskittyä teorian ja käytännön yhdistämiseen sekä potilaskeskeisyyteen enemmän.

Teorian merkitystä käytännön työssä painotetaan, koska se edistää ammattitaitoiseksi työntekijäksi kasvua. Kuitenkin teorian ja käytännön liittäminen yhteen harjoittelun aikana saattaa olla puutteellista, eikä opitut teoria asiat siirry sellaisenaan käytännön työhön. (Jokinen ym. 2009, 235)

Koulutuksen tehtävä on kehittää opiskelijan valmiuksia tarkastella itseään ja ympäristöään eri näkökulmista ja kehittää ratkaisuja erilaisiin ongelmiin kehittämällä itseään ja työyhteisöään. Ammattitaitoa edistävään harjoittelujaksoon ja työyhteisössä oppimiseen liittyviä asioita ruvetaan harjoittelemaan, kun tieto ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta varmistuu. Valmistautuminen pitää sisällään teoretietojen kertaamista

omatoimisesti sekä ammattitaitoa edistävän harjoittelujakson luonnetta miettien. Tämän lisäksi jokainen opiskelija muodostaa omat oppimistavoitteensa harjoittelujaksolle. Tavoitteiden tarkoitus on kuvata opiskelijan osaamisen tasoa ennen harjoittelun alkua ja ne muotoutuvat ammattitaitoa edistävän harjoittelun edetessä. (Oinonen 2000, 21-22) Arviointiin liittyy oleellisesti seikka, että asetettujen tavoitteiden tulisi olla linjassa arviointikriteereiden kanssa. Ilman tavoitteita ei tapahdu oppimista. (Jokinen ym. 2009, 235)

Ohjaajat kaipaavat yleisiä ohjeita ja koulutusta ohjauksen tueksi sekä muiden työntekijöiden osallistumista ja sitoutumista opiskelijan ohjaukseen. Heidän pitäisi pystyä mukautumaan ja omaksumaan erilaisia rooleja riippuen työssäoppimisjakson vaiheesta. Keskeistä ohjaajan työssä on koko jakson jatkuva opiskelijan arviointi. (Jokinen ym. 2009, 232-233) Opettamisen ja oppimisen suhde on vastavuoroinen joka pitää sisällään tavoitteellisuutta ja vuorovaikutusta. Opiskelijan edistymisestä kerätään systemaattisesti ja tarkoituksenmukaisesti tietoa havainnoimalla. (Oinonen 2000, 33) Havainnointi on systemaattista ja huolellista työskentelyn analysointia, ohjausta sekä palautteen antoa. Havainnoinnissa olennaista on puuttua väärin toimintatapoihin tai työturvallisuuden laiminlyönteihin niiden sattuessa, jotta virheistä voi oppia. Kuitenkin opiskelijalle tulee antaa mahdollisuus huomata itse virheellinen työskentelytapa ja näin korjata virhe. Tämä korostaa vuorovaikutuksen merkitystä. (Räikköläinen & Uusitalo 2001, 185-186)

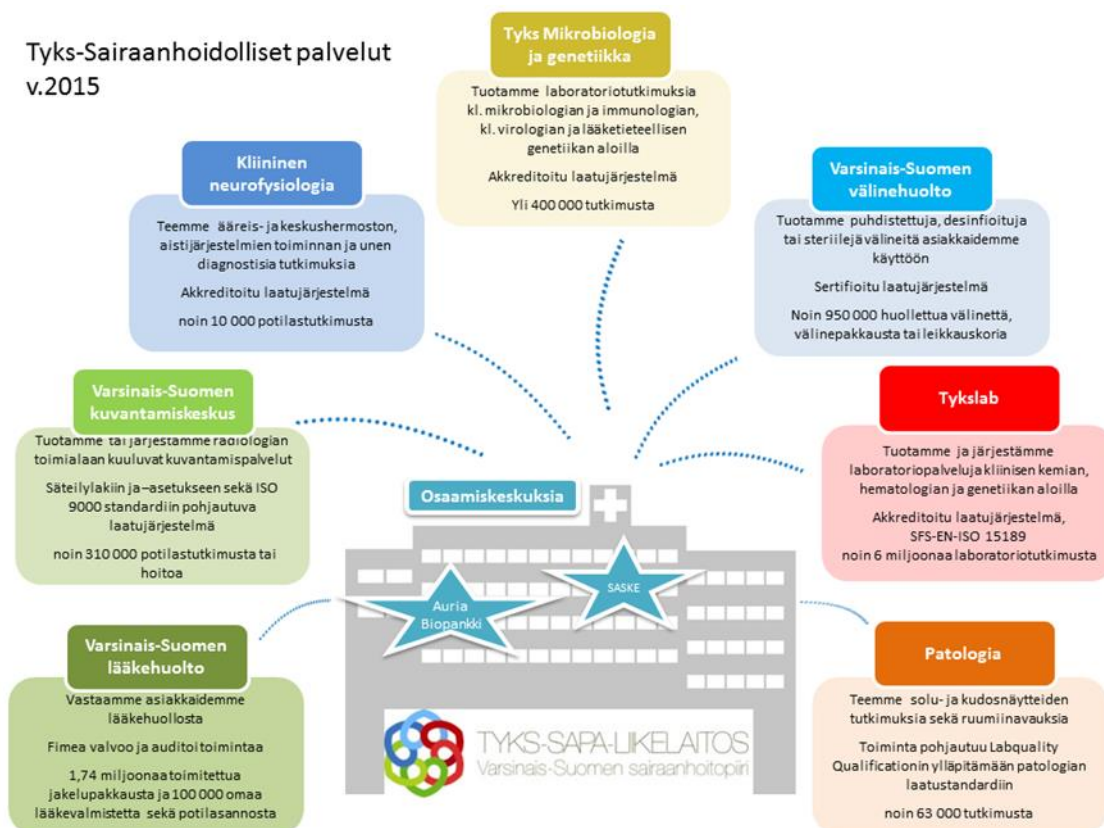
Palautteen antaminen perustuu havainnointien aikana kerättyyn tietoon opiskelijan edistymisestä. Arvioitsija nostaa opiskelijan vahvat puolet esiin, antaa tilaisuuden itsearviointiin, ratkaisuihin ja suunnittelee kehittymisen jatkumista yhdessä opiskelijan kanssa. Arvioinnin tarkoitus on olla mahdollisimman rakentava opiskelijan kehittymisen kannalta, sopia ennalta sovittuihin tavoitteisiin ja kriteereihin ja oppimisen vaiheeseen. Arviointi on teoreettisella tasolla oppimisen analysointia. Arvioija konkretisoi ohjauksen alkuvaiheessa oppimistavoitteet ja tarvittaessa muistuttaa niistä harjoittelun edetessä. Yhteistyösuhde opiskelijaan luodaan alussa ja koko harjoittelun ajan tarjotaan reaaliaikaista ja rakentavaa palautetta opiskelijan oppimisprosessin etenemisestä. (Oinonen 2000, 33)

KEHITTÄMISPROJEKTIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tämä työ toteutettiin Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä (VSSHP), joka on julkisesti omistettu kuntayhtymä. Sairaanhoitopiiri tuottaa erikoissairaanhoidon palveluja omistamissaan sairaaloissa: Halikon sairaala, Turunmaan sairaala, Tyks Kantasairaala, Tyks Kirurginen sairaala, Tyks Loimaan sairaala, Tyks Salon sairaala, Tyks Vakka-Suomen sairaala sekä Uudenkaupungin psykiatrinen sairaala. (VSSHP 2017a)

VSSHP tarjoaa kattavat erikoissairaanhoidon palvelut maakuntansa asukkaille. Tämän lisäksi se huolehtii yliopistosairaالاتasoisten palvelujen saatavuudesta myös Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiireissä, jotka kuuluvat Tyksin erityisvastuualueeseen. Vaativaa erikoissairaanhoidoa tarvitsevia potilaita tulee myös muualta Suomesta. 28 jäsenkunnasta koostuva sairaanhoitopiirin yhteydessä elää runsaat 470 000 asukasta. Yli 200 000 henkilöä käyttää sairaanhoitopiirin palveluja vuodessa. VSSHP:n sairaaloita käytetään lisäksi opetukseen, työharjoitteluun sekä tieteelliseen tutkimukseen. (VSSHP 2017a)

Projektin alussa laboratorio- ja kuvantamispalveluista, lääkehuollosta sekä muista sairaanhoidollisista palveluista vastasi Tyks-Sapa liikelaitos (VSSHP 2016b). Vuoden 2018 alussa voimaan tulleen organisaatiomuutoksen myötä Sapan diagnostiset palvelut jaettiin tulosalueisiin toimialueisiin, jotka tulivat voimaan 2018 vuoden alussa. Bioanalyttikko-opiskelijoiden harjoittelun ja ohjauksen näkökulmasta organisaatiomuutoksen jälkeen VSSHP:ssä on nyt kaksi toimialuetta. Laboratoriotoimialueen toiminta on pääasiassa laboratorionäytteitä tutkivaa diagnostista toimintaa ja sisältää kliinisen mikrobiologian, kliinisen kemia ja kliinisen hematologian – TYKSLAB sisältäen Saksen toiminnan sekä patologian sisältäen biopankki toiminnan. Henkilökuntaa laboratoriopalvelualueeseen laboratoriotomimialueella kuuluu yhteensä noin 550, joista hoitohenkilöstön osuus on noin 430. Kuvantamisen toimialueella sijaitsee puolestaan kliininen neurofysiologia ja kliinisen fysiologian osastot sekä PET -keskus. Kuvantamisen toimialueella toiminta on luonteeltaan pääasiallisesti potilaisiin kohdistuvaa diagnostista toimintaa. (VSSHP 2018b, Happonen & Kytö, 2017, 3-6, LIITE 3)

Kuva 2. Tyks-Sapa liikelaitos 2015. (VSSHP 2016c)

”Tykslab tuottaa korkealaatuisia laboratoriapalveluita terveydenhuollon toimijoille potilaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.” Suurimpina asiakasryhminä ovat Varsinais-Suomen alueella sijaitsevat terveyskeskukset sekä sairaanhoitopiirin yksiköt. Joitakin palveluja tuotetaan valtakunnallisella tasolla. Tykslabin toimialoihin kuuluu hematologia, kliininen kemia sekä molekyyli-genetiikka ja kliininen farmakologia ja näiden toimipaikkojen toimintaan kuuluu myös osaltaan toiminnan kehittäminen ja tieteellinen tutkimus. Diagnostiikan lisäksi yhteistyötä tehdään oppilaitosten kanssa ja Tykslabissa koulutetaan muun muassa kliinisen kemian erikoislääkäreitä sekä bioanalytikoita. (VSSHP 2017b)

Tykslabiin kuuluu 30 näytteenottopistettä eri puolilla Varsinais-Suomea ja 9 muuta analytiikkaa tekevää yksikköä. Näistä yhdeksästä yksiköstä kolme on Turun ulkopuolella sijaitsevaa toimipistettä Salo, Loimaa ja Uusikaupunki. (VSSHP 2017c)

Sairaanhoitopiirissä on jaoteltu ammattitaitoa edistävän harjoittelun prosessin työtehtävät. Työtehtävien kuvauksessa on huomioitu VSSHP:ssä käytössä olevat opiskelijaohjauksen laatusuosituksia. (VSSHP 2016a) Opiskelijaohjausprosessien teko aloitettiin

VSSHP:ssä vuonna 2013 ja niitä on kuvattu eri osastoille ja tarkoituksena on tehdä kuvaus jokaiseen yksikköön (Pihlavirta 2016).

Opetuksen ja harjoittelun kehittämiseksi Turun ammattikorkeakoulun ja työelämän toimijat ovat tehneet tiivistä yhteistyötä. Neuvottelukunta toimii yhtenä yhteistyöelimenä ja täällä työelämän edustajat antavat palautetta koulutuksen työelämävastaavuudesta ja kehittämistarpeista. Vastaavasti työelämä saa tietoa ammattikorkeakoulun edustajilta bioanalytikkojen koulutuksen sisällöstä, rakenteesta ja kehittämissuunnitelmista. Keskusteluissa linjataan koulutuksen eri painopistealueita, opetussuunnitelmien sisältöjä ja harjoittelua. Turun ammattikorkeakoulun bioanalytiikan koulutusohjelman ja Tykslabin välillä on ollut tiivis vuorovaikutus. Tämä on turvannut ammattitaitoisten bioanalytikoitten siirtymisen työelämään. Yhteistyö on ollut työelämälähtöistä, jonka johdosta suurin osa Turun ammattikorkeakoulun bioanalytikoitten harjoitteluista on suoritettu Tykslabin toimipisteissä. Tämä on turvannut jo osittain perehdytetyn työvoiman saannin Tykslabin eri toimipisteisiin. Samalla myös Tykslab on päässyt merkittävästi vaikuttamaan opetuksen sisältöihin. (Paloheinä & Tiilikka 2013, 72-73)

”Ammattikorkeakoulusta valmistuva bioanalytikko on laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö, jonka toimintaa kliinisessä laboratoriotyössä valvoo lääninhallitus ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira.” Valmistut opiskelija saa nimikkeen bioanalytikko (AMK), Bachelor of Health Care suoritettuaan koulutuksen 210 opintopistettä. Bioanalytikon ydintehtäviä laboratorion palvelutuotannossa on asiakkuuksien ja laboratoriotutkimusprosessin hallinta sekä laadun ja toiminnan ohjaus. Toimenkuvaan sisältyy myös kehittäminen, opettaminen, ohjaaminen ja erilaiset asiantuntijatehtävät moniammatillisissa tiimeissä. (Paloheinä & Tiilikka 2013, 71)

Opiskelijaohjauksen laatusuosituksen avulla pyritään kehittämään opiskelijaohjauksen yhteneväisiä ja näyttöön perustuvia käytänteitä. Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden tulisikin jatkossa yhä enenemissä määrin kiinnittää huomiota opiskelijaohjauksen laatusuosituksen toteutumiseen sekä niiden systemaattiseen arviointiin. Laatusuositukset koostuvat 12 osiosta ja jokaiselle osiolle on luotu omat kriteerinsä: sopimukset ja resurssit, tiedottaminen, harjoitteluyksikön toiminta, perehtyminen, asiakkaiden ja heidän läheistensä kohtaaminen, tieto ja osaaminen, opiskelija, ohjaaja, ohjaajakoulutus, ohjaava opettaja, harjoitteluorganisaatio opiskelijaohjauksen asiantuntija sekä arviointi. (Valtakunnallinen opiskelijaohjauksen kehittämisverkosto 2017) Ammattitaitoa edistävän harjoittelun prosessin työtehtävissä on huomioitu VSSHP:ssä käytössä olevat

opiskelijaohjauksen laatusuosituksset. Työtehtävät on jaoteltu seuraavanlaisesti bioanalyttikkojen ammattitaitoa edistävän harjoittelun prosessin kuvauksessa. (VSSHP 2016a.)

Kliinisen hoitotyön opettaja

Kliinisen hoitotyön opettajat vastaavat opiskelijoiden oppimisprosessin sekä ammatillisen kasvun tukemisesta ja henkilökunnan pedagogisen osaamisen vahvistamisesta. Heidän vastuulle kuuluu myös harjoittelun ja opiskelijaohjauksen kehittäminen sekä laadusta näyttöön perustuen tulos-/toimi-/palvelualueella ylihoitajan ohjauksessa. (VSSHP 2016a)

Klinikkaohjaaja

Harjoittelupaikkojen suunnittelussa yhteistyötä on tehty Turun ammattikorkeakoulun kanssa jo vuodesta 2001 lähtien klinikkaohjaajan toimesta. Klinikkaohjaaja toimii opiskelijoiden tukihenkilönä harjoittelun aikana. Hän pitää yhteyttä myös eri osastojen opiskelijavastaaviin. Klinikkaohjaajan tehtäviin kuuluu bioanalytiikan koulutusohjelman suunnitteluun ja kokouksiin osallistuminen kerran kuussa. Tämän on tarkoitus helpottaa ja nopeuttaa useiden harjoittelun ohjaukseen liittyvien asioiden järjestelyjä. Toimenkuvaan kuuluu opiskelijoiden harjoittelujaksojen valmistelu ja yhteen sovittelu Tykslabin eri osastoille opetussuunnitelman mukaisesti yhdessä osastojen ja ammattikorkeakoulun kanssa. Ennen harjoitteluja klinikkaohjaaja järjestää opiskelijoiden tutustumispäiviä ja opintokäyntejä. Toimenkuvaan kuuluu annettujen opiskelijapalautteiden kerääminen ja niiden perusteella tehtävien parannusehdotuksien vieminen eteenpäin eri osastoille sekä näistä tiedottaminen bioanalytiikan koulutusohjelman eri toimijoille. Laboratorioista saadut opiskelijapalautteet ovat olleet hyviä. (Paloheinä & Tiilikka 2013, 73)

Opiskelijavastaava

Jokaisella opiskelijoita harjoitteluun ottavalla osastolla on nimetty opiskelijavastaava, jonka tehtävänä on koordinoida harjoittelu, sekä vastata harjoittelujakson laadukkaasta suunnittelusta, toteutuksesta ja kehittämisestä. Opiskelijavastaava on yksikön sisällä se henkilö osastonhoitajan lisäksi, joka tuntee terveysalan opetussuunnitelman, harjoittelujakson tavoitteet ja ohjauksen laatusuosituksset. Hänen tehtäviinsä lukeutuu varattujen harjoittelupaikkojen seuranta Jobiilista, perehdytyskansista huolehtiminen, yksikön tietojen säännöllinen tarkastaminen internetsivuilta, muiden yksikön työntekijöiden

informoiminen opiskelija-asioista, lähiohjaajien nimeämisen opiskelijoille, työvuorojen suunnittelun sekä opiskelijan vastaanottaminen ensimmäisenä aamuna. (VSSHP 2016a)

Opiskelijavastaavan tehtäviin lukeutuu myös opiskelijan perehdyttäminen opiskelijaohjauksen laatusuosituksen mukaisesti yksikön toimintatapoihin, tai varmistaa se, että nimetty lähiohjaaja ottaa hoitaakseen kyseiset tehtävät. Kun ohjausta ja perehdytystä on siirretty lähiohjaajan toimeksi, on opiskelijavastaavan rooli olla tukena ja apuna mahdollisissa opiskeluun/ohjaukseen tai arviointiin liittyvissä kysymyksissä opiskelijan tai lähiohjaajan pyynnöstä. Tarvittaessa opiskelijavastaava on yhteydessä kouluun ongelmien sattuessa. Arviointikeskusteluissa vastaava on mukana joko pitämässä arviointia tai lähiohjaajan ja opiskelijan tukena. Harjoittelun lopussa hänen tehtäviinsä kuuluu myös muistuttaa opiskelijaa sähköisen opiskelijapalautteen täyttamisestä (CLES) ja myöhemmin palaute tulee käydä läpi yksikön kanssa. Opiskelijaohjauksen kehittämiseen kuuluu palautteen perusteella toiminnan kehittämisen lisäksi se, että pyydetään opiskelijoilta suullista palautetta omasta ohjauksesta, sekä osallistuminen tasaisin väliajoin järjestettäviin koulutustilaisuuksiin. (VSSHP 2016a)

Lähiohjaaja

Lähiohjaajana toimii aina laillistettu ammattihenkilö, joka on perehtynyt oman yksikkönsä toimintaan. Lähiohjaajan tulee olla motivoitunut opiskelijan ohjaukseen ja hänen tulee ohjata ammattitaitoisesti ja samalla pyrkiä kehittymään opiskelijoiden ohjaajana sekä terveysalan ammattilaisena. Esimiehenä lähiohjaajalle toimii osastonhoitaja. Opiskelijoiden harjoittelun aikana lähiohjaajan toimenkuvaan sisältyy useita asioita. Etukäteen hänen tulisi tutustua opiskelijan ansioluetteloon Jobiilissa. Opiskelijan saapuessa hoitoyksikköön hänen tulisi perehtyä opetussuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin ja arviointikriteereihin sekä osaltaan ohjata opiskelijaa opetussuunnitelman mukaisten henkilökohtaisten tavoitteiden toteutumista kohden. Lähiohjaajan ohjauksen tulee perustua opiskelijaohjauksen laatutyön suosituksiin ja ohjauksen tulisi tapahtua näyttöön perustuvan hoitotyön pohjalta. Ohjauksessa tulee antaa jatkuvasti palautetta opiskelijan ammatillisesta osaamisesta sekä kehittymisestä, että kehittymisen haasteista. (VSSHP 2016a)

Työssään lähiohjaajan tulee pyrkiä keksimään ratkaisuja mahdollisiin ongelmiin jo varhaisessa vaiheessa keskustelemalla asioista yhdessä opiskelijavastaavan, opiskelijan sekä ohjaavan opettajan kanssa. Väliarvioinnissa lähiohjaajan on tarkoitus antaa opiskelijalle palautetta tämän kehittymisestä sekä arvioita loppujaksolle

tavoitteiden täyttymisestä ja kehittämiskohteista. Jakson lopussa hän ohjeistaa opiskelijaa täyttämään sähköisen opiskelijapalautteen (CLES). Loppuarvioinnissa hänen kuuluu antaa arviointikriteereihin perustuen arvio opiskelijan osaamisesta ja kehittämiskohteista, sekä kirjata loppuarviointi arviointilomakkeelle. Arviointilomake allekirjoitetaan ja samalla allekirjoitetaan myös opiskelijan työvuorotaulukko. (VSSHP 2016a)

Ammattikorkeakoulun ohjaava opettaja

Opiskelijoille on nimetty ohjaava opettaja, jonka tehtävänä on ohjata oppimisprosessia pedagogisena asiantuntijana ja ammatillisen kehittymisen tukijana. Hän perehdyttää opiskelijat harjoittelujaksoon ja varmistaa, että opiskelijoilla on riittävät näyttöön perustuvat perustiedot ja -taidot harjoittelua varten. Työnkuvaan kuuluu tietää harjoittelujaksojen ajankohdat ja opiskelijoiden perehdyttäminen jakson tavoitteisiin, tehtäviin, arviointikriteereihin, tarvittaviin yhteystietoihin sekä harjoittelupaikkoihin. Samalla tulee ohjata opiskelijoita perehtymään VSSHP:n internetsivuilla oleviin yleisiin ohjeistuksiin opiskelijoille. (VSSHP 2016a)

Opettaja huolehtii opiskelijoiden oppimisprosessin ohjaamisesta eri tavoin. Hän ohjaa opiskelijoita realistisesti ja riittävän vaativien opetussuunnitelman mukaisten monipuolisten tavoitteiden asettamiseen sekä hyväksyy ne. Hän toimii opiskelijoille näyttöön perustuvan hoitotyön toteuttamisen ohjaajana, sekä ohjaa opiskelijoita itsearviointiin ja kriittiseen ajatteluun. Työhön kuuluu opiskelijoiden rohkaisu hoitotyön tilanteisiin liittyvien merkityksellisten oppimiskokemuksien reflektioon sekä näistä johtuvien tunteiden ja eettisten kysymyksien pohdintaan. Opettajat keräävät systemaattisesti palautetta opiskelijoilta oman ohjauksensa kehittämiseksi, sekä antavat palautetta opiskelijoille harjoittelujakson lähiohjaajien lausuntojen perusteella ja kirjaa opiskelijan suorituksen opintorekisteriin. Opettaja toimittaa opintotoimistoon arviointi- ja aikataululomakkeet arkistosäännön ja koulutus sopimuksen mukaisesti. Harjoittelujaksolla hän osallistuu mahdollisten ongelmatilanteiden selvittelyyn. (VSSHP 2016a)

Opetuskoordinaattori

VSSHP hallintokeskuksessa toimii opetuskoordinaattori, joka on opetuksen ja oppimisen asiantuntija. Hän toimii sairaanhoitopiirin ja ammattikorkeakoulun rajapinnassa. Esimiehenä hänellä on hallintoylijohtaja. Toimenkuvaan kuuluu sosiaali- ja terveysalan harjoittelupaikkojen koordinointi, yhdyshenkilön sekä käyttötuen rooli. Hänen työhönsä kuuluu harjoittelupaikkailmoitusten aktivointi ja hänelle menee tieto varauksista ja peruutuksista. Yksittäisten harjoittelupaikkojen koordinointi ja niiden muutoksista

ilmoittaminen yksiköihin kuuluu työhön. Hänen toimenkuvaansa sisältyy myös opiskelijaohjauksen laskuttaminen. (VSSHP 2016a)

Opiskelijapalautetta opetuskoordinaattori kerää ja raportoi systemaattisesti myös ammattikorkeakouluihin. Samalla hän seuraa opetuksen ja oppimisympäristöjen laatua. Kerran vuodessa hän myöntää VSSHP:n vuoden oppimisympäristö tunnuksen jollekin yksikölle. Yhteistyö ammattikorkeakoulujen sekä harjoitteluyksiköiden kanssa kuuluu myös opetuskoordinaattorille. Hän päivittää ja laatii koulutussopimukset, järjestää yhteistyössä kliinisten hoitotyön opettajien kanssa systemaattista ohjaajakoulutusta sekä osallistuu harjoittelujaksojen yhteensovittamiseen. Työnkuvaan kuuluu lisäksi opiskelijaohjauksen kehittäminen yhteistyössä koulutusorganisaatioiden edustajien kanssa opiskelijaohjauksen laatusuosituksen pohjalta. Hän kuuluu myös aktiivisena jäsenenä yhteistyöryhmiin, jotka vastaavat opiskelijoiden ohjauksesta sekä ohjauksen kehittämisestä. (VSSHP 2016a)

Opiskelija

Sairaanhoitopiirissä toteutuva ammattitaitoa edistävä harjoittelu tukee monipuolisesti hoitotyön ammattikorkeakouluopiskelijan ammatillisen kompetenssien mukaista oppimista sekä ammatillista kehittymistä. Opiskelijan toimenkuva on jaoteltu kolmeen eri vaiheeseen ennen harjoittelujaksoa, harjoittelujakson aikana sekä harjoittelujakson jälkeen. (VSSHP 2016a)

Ennen harjoittelujaksoa opiskelijan tulee varata haluttu harjoittelujakso harjoittelupaikkavarauksjärjestelmästä ja päivittää palvelussa olevan CV:n ajantasaiseksi. Opiskelijan vastuulle jää tarkistaa, että harjoittelupaikkavaraus on vahvistettu ja että opintosuorituksessa ei ole puutteita, jotka voisivat estää harjoittelun toteutumisen. Harjoittelupaikan kotisivuihin perehtymiseen sekä ammattikorkeakoulussa järjestettävään perehdytykseen osallistuminen kuuluu opiskelijan hoitaa, samoin kuin hänen tulee ottaa tarvittaessa itse yhteyttä harjoittelupaikkaan ennen harjoittelua. Opiskelija kantaa itse vastuun omasta oppimisestaan, joka edellyttää mahdollisimman hyvien perustietojen ja -taitojen hankkimista jaksolla opeteltavista asioista. (VSSHP 2016a)

Harjoittelujakson aikana opiskelija laatii opetussuunnitelman mukaiset henkilökohtaiset tavoitteet jaksolle ja suunnittelee työvuorot yhdessä lähiohjaajan kanssa. Hän osallistuu aktiivisesti näyttöön perustuvaan hoitotyöhön kehittäen omaa ammatillista osaamistaan. Jakson aikana opiskelija pyytää palautetta osaamisestaan sekä kehittämiskohteistaan

arviointikriteereihin perustuen. Samalla hän kirjaa ylös oman itsearviointinsa. (VSSHP 2016a)

Harjoittelujakson jälkeen opiskelijan tulee antaa palautetta harjoittelupaikkaan ja ohjaavalle opettajalle suullisesti, sekä sähköisen opiskelijapalautteen kautta (CLES). Harjoitteluun kuuluu myös palautekeskusteluun osallistuminen koululla sekä arviointi- ja aikataululomakkeen palauttaminen ohjaavalle opettajalle. (VSSHP 2016a)

Kehittämiprojektin ohjausryhmä

Tämän opinnäytetyön projektipäällikkönä sain koota itselleni ohjausryhmän, jonka kanssa kehittämistyötäni vietäisiin eteenpäin. Ohjausryhmiä muodostui kaksi. Pienemmän ohjausryhmään valikoitui mentorin lisäksi Tykslabin klinikkaohjaaja sekä hallinnollinen ylihoitaja. Laajempi ohjausryhmä koostui edellä mainittujen henkilöiden lisäksi myös useamman laboratorion osaston opiskelijavastaavista, jotka toimivat tiedonlähteinä kehittämiprojektissa.

KEHITTÄMISPROJEKTIN TAVOITE JA TARKOITUS

Kehittämiprojektin tavoitteena oli kehittää Tykslabin opiskelijaohjauksen laatua ja samalla tuottaa opiskelijaohjausprosessit bioanalytikko-opiskelijoille, jotka tulevat ammattitaitoa edistävään harjoitteluun Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin toimipisteisiin. Tarkoituksena oli luoda Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kotisivuille Tykslabin opiskelijaohjausprosessikuvaus, jossa olisi kuvattuna kaikki kolme opiskelijoiden käymää ammattitaitoa edistävää harjoittelua, näytteenotto ja asiakaspalveluosaaminen, kliininen laboratoriotyöosaaminen ja syventävä erikoisalaosaaminen.

Tämä kehittämiprojekti käynnistyi vuonna 2016 silloisen Tykslabin ylihoitajan ja klinikaohjaajan sekä Tyks Sapan kliinisen hoitotyön opettajan yhteistyönä. He rupesivat työstämään ajatusta opiskelijaohjausprosessikuvauksien tekemisestä, koska Tykslabin osalta ne puuttuivat VSSHP:n internetsivuilta. Tähän mennessä jokaisella osastolla oli ollut oma toimipaikkakuvaus internetsivustolla, josta opiskelijat ovat voineet katsoa toimipaikan tietoja sekä opiskelijaosiota. Myöskin koululla oli ollut omat ohjeistuksensa kunkin ammattitaitoa edistävän harjoittelun suhteen.

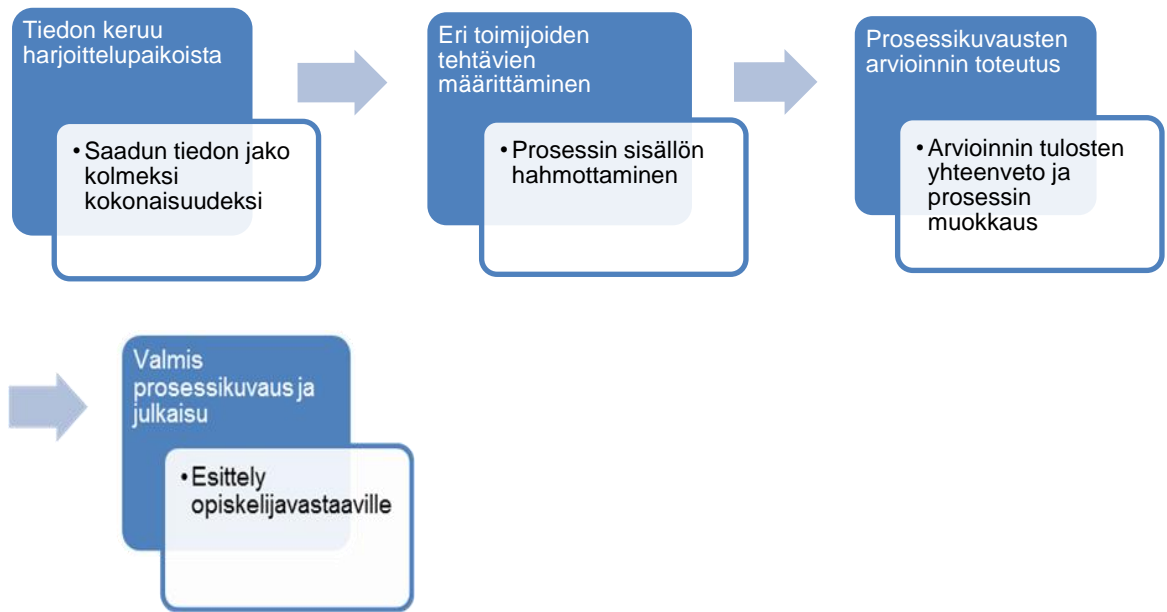
OPISKELIJAOHJAUSPROSESSIEN KUVAUSTEN KEHITTÄMINEN

Opiskelijaohjausprosessien sisältöä lähdettiin määrittelemään alkutalvella 2016, samalla kun kerättiin tietoa sähköpostitse Tykslabin harjoittelupaikkojen harjoittelusta ja niiden sisällöistä opiskelijaohjaajilta. Tällöin saatu tieto kerättiin yhteen ja tällöinen klinikkaohjaaja teki niistä yhteenvetoa. Sisällön kehittämistä varten koottiin pienryhmä opiskelijavastaavia, jotka lähtivät yhteenvedoista työstämään alustavaa näytteenotto- ja asiakaspalvelujakson prosessin kuvausta alkuvuodesta 2017. Alkuvuonna järjestettiin myös kaikille Tykslabin opiskelijaohjaajille ja -vastaaville laivaristeily, jossa työstettiin hieman myös näytteenotto- ja asiakaspalvelujakson prosessin sisältöä.

Klinikkaohjaajan kanssa sovittiin helmikuussa 2017 prosessikuvausten teon siirtymisestä kehittämisprojektiksi, koska silloinen klinikkaohjaaja oli toistaiseksi jäämässä pois työelämästä. Mukanaolo projektissa alusta asti mahdollisti tämän tehtävänjaon siirron helposti ja asian tiimoilta pidettiin palaveri, johon osallistui klinikkaohjaaja, tuleva mentori ja allekirjoittanut. Tutkimuslupa tätä opinnäytetyötä varten haettiin Turun Ammattikorkeakoululta sähköpostitse. Lupa myönnettiin keväällä 2017 sähköpostitse. Toimeksiantosopimus allekirjoitettiin myös keväällä 2017, mutta se tuli tehdä uudestaan vielä keväällä 2018, koska klinikkaohjaaja ei ollut tehnyt toimeksiantosopimusta Turun Ammattikorkeakoulun viralliseen toimeksiantosopimusohjaan. Uuden toimeksiantosopimuksen allekirjoitti Tykslabin ylihoitaja.

Harjoittelujaksojen kuvauksia päätettiin sairaanhoitopiirissä yhtenäistää niin, että prosessikuvauksiin tulisi uimaratamallisesti eri osapuolten tehtävät harjoittelujaksoittain, sekä harjoitteluun kuuluvat jaksokuvaukset. Prosessi lähti liikkeelle klinikkaohjaajan lähettämästä sähköpostikyselystä kaikille Tykslabin toimipisteiden opiskelijavastaaville, jossa pyydettiin täyttämään oman osaston opiskelijaohjausprosessikuvaus nykytilaansa opiskelijan sekä opiskelijaohjaajan näkökulmasta.

Tehtäviin prosesseihin oli tarkoituksena kuvata tämän hetkinen opiskelijaohjauksen nykytilanne eri yksiköissä yhteen koottuna, jotta opiskelijaohjauksen ja prosessikuvauksen kehittäminen myöhemmin olisi mahdollista.

Kuva 3. Opiskelijaohjausprosessien eteneminen.

Prosessien sisällön hahmottelun aloitti silloinen klinikkaohjaaja sekä pieni vapaaehtoisten ryhmä opiskelijavastaavia eri toimipisteistä, johon kuului myös tuleva projektipäällikkö. Klinikkaohjaajan jäädessä pois työelämästä alkuvuodesta 2017 oli vetovastuu projektista siirretty projektipäällikölle. Lopullisesti prosessien sisältö hahmottui projektipäällikön työstämänä ja mentorin avustamana. Koska asiasisällöllisiä virheitä prosessiin ei toivottu kaikki kolme valmista prosessia kävi vielä opiskelijavastaavien luettavina ja tarkistettavina. Kun kaikkien vastaavien hyväksynyt asiasisältöön niin prosessin kuin tehtyjen liitteidenkin osalta oli saatu prosessi sekä kaikki liitteet hyväksytettiin Tykslabin ylihoitajalla. Ylihoitajan hyväksynnän jälkeen projektipäällikkö otti yhteyttä ATK-henkilöstöön, jonka avulla julkaisu tuli tapahtumaan maaliskuussa 2018.

Kaikki kolme opiskelijaohjausprosessikuvausta tehtiin samalla menetelmällä, jolla kuvausten teko oli aloitettu klinikkaohjaajan toimesta. Kuitenkin tietoa tuli kerätä opiskelijavastaavilta vielä useaan otteeseen, koska ensimmäisellä kyselykierroksella kaikki opiskelijavastaavat eivät olleet kunnolla hahmottaneet mitä kaikkea tietoa tarvitaan ja miksi. Tämän vuoksi projektin vetäjä aloitti myös osittain tiedonkeruun uudestaan. Kokonaisuudessaan eteneminen on kuvattu kuvassa 3.

Kehittämiprojektin etenemisen avuksi laadittiin aikataulusuunnitelma (taulukko 2), jonka mukaan projektia lähdettiin toteuttamaan. Aikataulusuunnitelma tehtiin tiukaksi, mutta silti siihen pyrittiin jättämään joustovaraa, jos tilanne sitä tulisi vaatimaan.

kevät 2017	kesä 2017	syksy 2017	kevät 2018
3/17 Aineiston hankinta. Näytteenotto- ja asiakaspalveluPDF valmis.	6/17 Suunnittelutyötä Prosessien tekoa	9/17 Syventävä erikoisala osaaminen-PDF valmis.	1/18 Arviointia tehdystä työstä.
4/17 Aineiston käsittely, raportin kirjoitus. Tutkimussuunnitelman ja kehittämssuunnitelman teko.	7/17 Kirjoitustyötä	11/17 Palautetta opiskelijoilta ja ohjaajilta & opettajilta.	1/18 Hyväksytys ja julkaisu.
5/17 Kirjallisuuskatsaus valmis.	7/17 Kirjoitustyötä	11-12/17 Palautteen käsittelyä ja mahdollista muokkausta. Arviointi arviointityökäytäntöä käyttäen.	2/18 Kirjallisuuskatsauksen viimeistely.
5/17 Kliininen laboratorio-työosaaminen-PDF valmis.	8/17 Prosessien muokkaamista tarvittaessa.	12/17 Flow charter versiot kuvauksista valmiita hyväksyntään ja julkaisuun.	3/18 Valmis prosessikuvaus.

Taulukko 2. Aikataulusuunnitelma

Opiskelijaohjausprosessien laadinta

Opiskelijaohjausprosessin laatimiseksi kerättiin bioanalytikko-opiskelijoiden harjoittelun opiskelijavastaavilta tieto nykytilanteesta. Tämän jälkeen kerätty tieto jaettiin eri toimijoiden kesken harjoittelujaksojen eri vaiheisiin. Jakojen jälkeen tehtiin hahmotelmaa siitä, mitä kaikkea prosessikuvaus pitäisi sisällään, missäkin järjestyksessä ja mitä linkkejä se mahdollisesti vaatisi tuekseen. Sisältöjen jaottelut aiheuttivat aluksi ongelmia vetäjälle, koska suurin osa opiskelijavastaavista olisi halunnut omaan erikoisalakohtaiseen kuvaukseensa myös tietoa, joka oli jo yleisessä osiossa. Tällöin vetäjä joutui paljon perusteamaan, miksi kaikkia haluttuja muutoksia ei voida tehdä.

Internet linkkien suhteenkin tuli olla todella valikoiva, koska liian suuri määrä niitä ei tukisi toimivan prosessikuvauksen ideaa, vaan tekisi kuvauksesta liian sekavan, jolloin käytöstävällisyys kärsisi. Linkkien määrää rajoitti myös tieto siitä, että jokaiseen laadittavaan tekstilaatikkoon voisi liittää ainoastaan yhden linkin. Koska kaikkien toimipisteiden kuvaukset haluttiin linkkien taakse prosessiin, tämä tuotti hetkellisesti ongelmia projektipäällikölle, koska toimipaikkoja on useita kymmeniä. Ongelma saatiin kuitenkin ratkaistua kaikkia tyydyttävällä tavalla. Jokainen prosessikuvaus lähetettiin heti ensimmäisen version valmistumisen jälkeen kaikille opiskelijavastaaville tarkastettaviksi, jotta mahdolliset asiavirheet jäisivät kiinni ja ne pystyttäisiin korjaamaan ennen kuvausten menoa opiskelijoille. Opiskelijavastaavien hyväksytyä kuvaus asiasisällöllisesti prosessikuvaus lähetettiin opiskelijoille opettajan välityksellä.

Opiskelijaohjausprosessien kuvaamisen alkuvaiheessa projektipäällikkö osallistui VSSHP:ssä järjestettyihin koulutuksiin, joiden aiheena oli opiskelijaohjausprosessien kuvaaminen. Ensimmäisessä koulutuksessa käytiin yleisesti läpi yleisellä tasolla prosessin käsitystä ja rakennetta sekä aloitettiin oman osaston prosessin hahmottaminen. Tällöin näytteenotto- ja asiakaspalveluosaamisen harjoittelujaksoista oli jo olemassa selkeästi hahmoteltu PowerPoint versio, joten siihen tehtiin vain hienosäätöä. Kliinisen laboratoriotyöosaamisen harjoittelujakson tiedot kerättiin sähköpostitse joka toimipisteen opiskelijavastaavilta kevään 2017 aikana.

Ensimmäinen versio näytteenotto- ja asiakaspalveluosaamisen harjoittelujakson prosessikuvauksesta valmistui huhtikuussa 2017 ja se lähetettiin kyseiseen harjoitteluun vielä keväällä lähteville opiskelijoille opettajan välityksellä. Samalla oli jo tiedossa ongelma palautteen keruusta, koska opiskelijoiden koulu päättyisi harjoittelun päättyessä.

Palautteen keruu päätettiin toteuttaa mahdollisuuksien mukaan koululla kyseisen jakson palautepäivänä, jos muuta ei keksittäisi nopeasti.

Huhtikuussa vuorossa oli myös oma asiantuntijaluento aiheesta kokemuksia bioanalyttikko-opiskelijoiden opiskelijaohjausprosessien kuvaamisesta VSSHPn järjestämällä terveysalan opiskelijaohjauksen alueellisena koulutuspäivänä. Tällöin syntyi idea käyttää Heidi Pihlavirran juuri valmistunutta ohjausprosessien arviointityökalua jo osana prosessin tekoa ja arviointia, jos tarvetta olisi. Koulutuspäivän aikana sovittiin Pihlavirran kanssa mahdollisesta yhteistyöstä, sekä yhteydenpidosta asian tiimoilta.

Toukokuussa opiskelijoiden suunnitelmaseminaarissa Turun ammattikorkeakoululla päätetään hylätä ensimmäisenä muodostunut kysely idea näyttö- ja asiakaspalveluosaamisjakson prosessista, joka perustui yksinkertaiseen hyvää/huonoa/kehitettävää kyselyyn aineiston keruuta varten. Samalla saatiin hyväksyntä suunnitelmalle käyttää arviointityökaluja oman työn arviointiin opiskelijoiden palautteen lisäksi tarvittaessa.

Toukokuussa valmistui myös kliinisen laboratoriotyöosaamisen prosessikuvaus. Opiskelijavastaavien käytyä prosessikuvaus läpi ja se lähetettiin opettajan kautta heti syksyllä 2017 kyseiseen harjoitteluun tuleville opiskelijoille. Tällöin mentorin kanssa pidetyssä palaverissa syntyi myös ajatus käydä haastattelemassa muutamia opiskelijoita kyseisten harjoittelujaksojen aikana kyseisen prosessikuvauksen palautteen saamiseksi helposti, koska ensimmäisen prosessikuvauksen palautteen keruun järjestelyt olivat vielä kesken ja se oli osoittautunut haastavaksi. Koska kliinisen laboratoriotyöosaamisen jakson pituus on 15 viikkoa, haastattelut harjoittelupaikoissa kuulosti järkevältä suunnitelmalta. Tätä lähdettiin myös toteuttamaan ja muutaman haastattelukerran jälkeen syksyllä pystyi jo toteamaan suunnitelman olevan todella hyvä ja helposti toteutettava.

Mentorin kanssa pidettiin palaveri elokuun lopulla ja tällöin hänen kanssa puhuttiin koululle menosta näyttö- ja asiakaspalveluosaaminen prosessin palautteen saamisen tiimoilta. Päivä jolloin se olisi mahdollista oli tiedossa koululta, joten toteutus piti keksiä. Alun perin ajatuksena oli haastattelu, joka koskisi koko ryhmää ja tätä lähdettiin toteuttamaan. Toteutus tapahtui opiskelijoiden harjoittelujakson palautepäivänä tunnin päätteenä.

Syventävän erikoisosaamisen harjoittelun osalta tiedonkeruu suoritettiin sähköpostitse alkusyksystä 2017 ja se osoittautui varsin haastavaksi. Opiskelijavastaavissa oli tapahtunut vaihtumista ja uudet opiskelijavastaavat eivät olleet tietoisia siitä, kuinka toimia ja mitä tietoa prosessikuvauksiin haluttiin. Myöskin työntekijöiden kesälomat alkusyksystä

hidastivat tarvittavan tiedon saantia. Kuitenkin loppuvuodesta 2017 kaikki tarvittava tieto oli saatu opiskelijavastaavilta ja prosessin kolmas osio valmistui myös. Sitä ei kuitenkaan lähetetty suoraan opettajan kautta opiskelijoille koska tiedossa oli organisaatiomuutoksia alkuvuodesta 2018. Organisaatiomuutosten astuttua voimaan huomattiin, että muutoksia tulisi prosessien osalta tehdä tällä hetkellä vain Word-muodossa oleviin liitetiedostoihin. Varsin haastavaksi osoittautui kuitenkin oikeiden liitetiedostopohjien saaminen, mutta lopulta noin kuukauden sähköpostikeskusteluiden ja puhelinsoittojen jälkeen liitetiedostot saatiin siirrettyä oikeisiin virallisiin pohjiinsa, joissa ne menisivät julkaisuun.

Työssäoppimisen yhteistyöprosessi voi olla alakohtainen ja se muotoutuu ajan ja kokemusten myötä. Keskeistä on, että sen puitteissa toteutuu työssäoppimisen keskeiset tavoitteet ja olemus. Prosessin tulisi olla mahdollisimman selkeä ja kaikkien osapuolten toteutettavissa oleva. Prosessiin on useita näkökulmia, kuten ajassa eteneminen, jossa kuvataan kuka tekee ja missäkin vaiheessa? Palautteen perusteella prosessia kehitetään jatkuvasti, sekä vaikutteita voidaan ottaa muiden sovelluksista. Yritys tai laitos varmistaa laadukkaan opetuksen toteutumisen, informoi ja kouluttaa henkilöstöä, antaa ohjaajalle resursseja sekä kannustaa ja arvostaa ohjaajien työtä. Oppilaitos solmii kontakteja harjoittelupaikkoihin, huolehtii opetussuunnitelmista, työssäoppimisjaksojen tavoitteista ja niiden sisällöistä sekä organisoii ja resursoi harjoittelujaksojen toteutukset. Yhteistyö vaatii toimivaa molemminpuolista informaation kulkua. Molempien toimijoiden tulee informoida opiskelijoille mitä työssäoppiminen on, työharjoittelun pelisäännöt sekä jakson tavoitteet ja vaatimukset. (Räikköläinen & Uusitalo 2001, 68-69)

Prosessien tietojen merkinnät ja merkitykset

Prosessin kuvauksen tulee olla ymmärrettävä ja looginen yhdelle A4-sivulle mahtuva kokonaisuus. Käytettävissä olevat resurssit liitetään kuvaukseen. Kuvaaminen tapahtuu niin sanotussa uimaratomallissa vaakatasossa, jossa eri toimijoiden roolit tunnustetaan. Prosessi alkaa ja päättyy aina asiakkaaseen, tässä tapauksessa opiskelijaan. Prosessi alkaa suunnittelusta ja päättyy arviontiin, jota jatketaan koko ajan jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti. Otsikkoradan jälkeen ensimmäinen uimarata on asiakkaan, muiden uimaratojen järjestyksen määrittää tavoite tehdä kuvauksesta mahdollisimman selkeä. Alusta loppuun asti prosessi kuvataan sovitulla symboleilla. (Ikonen & Maijala 2013)

Prosessin alku ja loppu on kuvattu pisteellä. Säiliöt kuvaavat tieto- tai materiaalivarastoa ja salmiakkikuvio kuvaa päätöksentekoa. Suorakaiteet kuvaavat toimintoa ja nuolet kuvaavat toimintojen yhteyttä toisiinsa. Linkitykset tehdään hyperlinkkeinä

internetsivustoille tai mahdollisiin omiin asiakirjoihin. Yhtenäisyyden vuoksi suositeltavaa on käyttää valmiita ohjeistuksia kuten ohjepankkeja. Prosessiin tarvittavat omat ohjeet tulee laatia aina tunnistetiedoin varustettuun, lomakerekisteristä löytyvään asiakirjapohjaan. (Ikonen & Maijala 2013)

Prosessien työstöä varten projektipäällikkö opetteli käyttämään iGrafxFlowCharter –ohjelmaa®, jonka avulla prosessikuvauksen vaatimien uimaratamallien teko on mahdollista. Ohjelman opettelua hidasti se, että kyseinen ohjelma on konekohtainen ja sairaanhoitopiirissä ei ollut montaa konetta, johon ohjelma oli asennettuna. Tiedossa kuitenkin oli, että ongelma poistuisi kun, uusia lisenssejä ohjelmaan tulisi myöhemmin samana vuonna. Tällöin myös ohjelma tulisi kannettavalle tietokoneelle, jota olisi mahdollista lainata kotikäyttöön. Ohjelman opettelun aikana kävin tapaamassa sairaanhoitopiirimme suunnittelijaa, joka oli kirjoittanut ohjeistuksen prosessien tekoon. Tapaamisessa kävimme läpi kysymyksiäni, sekä sain häneltä käytännön neuvoja prosessien tekoa varten sekä FlowCharter-ohjelman käyttöoppaan. Samalla sovimme, että voin ottaa yhteyttä tarvittaessa sekä työn valmistuttua, jos haluaisin siitä häneltä palautetta ja kommentteja. Myöskin ohjelmaan perehtynyt ATK-henkilö lupautui auttamaan mahdollisissa ongelmatilanteissa, sekä myöhemmin prosessin julkaisuun vaadittavissa atk-asioissa. FlowCharter ohjelman käyttö mahdollisti myös prosessien muuttamisen PDF-muotoon, jolloin prosessikuvauksia pystyi lähettämään sähköpostitse opettajan kautta oppilaille sekä opiskelijavastaaville kommentoitavaksi.

Ohjausprosessin sisällön jaottelu

Prosessikuvausten arkkitehtuuri perustuu jaotteluun. Ensimmäisenä prosessikuvauksissa on näkyvillä aikaan perustuva jaottelu, jonka tarkoituksena on kuvata harjoittelun eteneminen alusta loppuun. Ajalliset jaksot aukeavat prosessikuvauksiksi joissa on määritelty tarkemmin kaikki kyseiselle ajanjaksolle osallistuvat henkilöt, sekä heidän vastuuleen kuuluvat toiminnot.

Harjoittelujakso näytteenotto- ja asiakaspalveluosaaminen jaoteltiin eri osia kuvaaviin nuoliin ennen harjoittelua, harjoitteluviikko 1, harjoitteluviikko 2, harjoitteluviikko 3 ja harjoittelun jälkeen. Jokaiseen osioon määriteltiin myös tarvittavat toimijat kuten opiskelija, opiskelijavastaava, klinikkaohjaaja, harjoittelukoordinaattori, osaston henkilökunta ja opettajatutor. Tiettyihin laatikoihin lisättiin linkit, jotta opiskelija saa niiden kautta tarvitsemaansa lisätietoa ja ohjeistusta käytännön vaatimuksista ja toimintatavoista.

Harjoittelujakso kliininen laboratoriotyöosaaminen jaoteltiin ajallisesti vaiheisiin ennen harjoittelua, harjoittelun alkaessa, harjoittelun aikana, harjoittelun päättyessä ja harjoittelun jälkeen. Aloitus sivulle tuli näkyviin erikoisalakohtaiset tietosäiliöt. Samat toimijat määrittellään myöskin tälle harjoittelujaksolle. Linkkejä tämän harjoittelun prosessikuvaukseen laitettiin huomattavasti enemmän, koska osa toimipaikoista haluaa prosessikuvauksiin mukaan oman osaston opiskelijalle tarkoitettua materiaalia ja käytännön ohjeistusta.

Harjoittelujakso syventävä erikoisalaosaaminen jaoteltiin samoin kuin kliininen laboratoriotyöosaaminen, ennen harjoittelua, harjoittelun alkaessa, harjoittelun aikana, harjoittelun päättyessä ja harjoittelun jälkeen, sekä edellä mainittujen toimijoiden kesken. Yhdelle sivulle tuli tässäkin tapauksessa erikoisalakohtaiset säiliöt, mutta niiden sisältö eroaa kliinisen laboratoriotyöosaamisen erikoisalakohtaisista kuvauksista. Linkkinen määrä tässä prosessikuvauksessa oli sama kuin kliinisessä laboratoriotyöosaamisessa, koska samat osastot laittoivat molempiin jaksoihin osastokohtaisia materiaalia ja ohjeistusta.

Kehittämiprojektissa arvioiva osuus koostuu prosessikuvausten sisältöjen arvioinnista eri menetelmillä. Koska opiskelijat ovat kuvauksen suurin käyttäjäryhmä opiskelijavastaavien lisäksi jo alussa päätettiin käyttökokemuksia ja mielipiteitä kerätä opiskelijoilta opiskelijavastaavien sijaan. Palautetta haluttiin erityisesti liittyen tarpeellisen tiedon löytymiseen, käyttäjäystävällisyyteen ja selkeyteen. Palautteen keruun toteutus tuotti haasteita toteutuksen puolesta, joten haastatteluja tehtiin eri aikoihin eri paikoissa pidemmän ajanjakson aikana. Tehty prosessikuvaus myös arvioitiin tekijän toimesta arviointityökäytäntöä soveltaen käyttämällä.

VSSH:n virallisilla internetsivuilla opiskelijaohjausprosessi julkaistiin maaliskuun 2018 lopulla kohdassa: Laboratoriotyöalue, Opiskelijaohjausprosessi bioanalyttikko-opiskelijoille. <http://www.vssh.fi/fi/ammattilaisille/opiskelijoille/Sivut/prosessit.aspx>

LAADITTUJEN OPISKELIJA OHJAUSPROSESSIEN ARVIOINTI

Kehittämiprojektin arvioivan osion tavoitteena oli arvioida bioanalyttikko-opiskelijoille tehtyjä opiskelijaohjausprosesseja, jotka tulisivat ammatillisen harjoittelun tueksi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin. Tarkoituksena oli arvioida prosessien sisältöä kahdella tavalla.

1. Selvittää opiskelijoiden mielipide prosessien toimivuudesta.
2. Arvioida opiskelijaohjausprosesseja käyttämällä arviointityökaluja opiskelijaohjausprosesseille.

Ensimmäiseksi selvitettiin prosessikuvaus kerrallaan opiskelijoiden mielipide jokaisen tehdyn prosessikuvauksen (näytteenotto- ja asiakaspalvelu, kliininen laboratorio-työosaaminen ja syventävä erikoisalaosaaminen) toimivuudesta. Arviointia tehtiin prosessikuvaus kerrallaan, jotta saataisiin useamman kerran arviota prosessin toimivuudesta käytännössä, sekä tietoa mahdollisesti parannusta vaativista kohdista kyseisessä prosessissa. Tämä saatiin toteutettua tekemällä prosessit eri aikoihin valmiiksi, jolloin arvoinnit jakautuivat useampaan erään. Näin ensimmäisenä arvioidusta näytteenotto- ja asiakaspalvelujaksosta saatua palautetta pystyttiin hyödyntämään teossa oleviin kahteen seuraavaan prosessikuvaukseen. Kaikkien tehtyjen arviointi haastatteluosioiden jälkeen tehtiin korjauksia arvioitavana olleeseen prosessikuvaukseen, sekä tarvittaessa myös teossa oleviin kuvauksiin. Tehtyjen korjauksien jälkeen ei arvioitavana olleeseen prosessiin liittyen enää tehty uusia arviointeja, vaan korjatusta versioista tuli lopullinen versio.

Kohderyhmänä oli satunnaisesti valittu joukko bioanalyttikko-opiskelijoita, jotka ammatitaitoa edistävän harjoittelun jaksolla käyttivät sille laadittua opiskelijaohjausprosessia. Ryhmät valikoituivat aloitusvuosien mukaisesti. Palautetta prosesseista kerättiin koululla haastattelemalla koko opiskelijaryhmää näytteenotto- ja asiakaspalveluosaamisen prosessikuvauksesta. Kliinisen laboratorio-työosaamisen prosessikuvauksen aineisto kerättiin opiskelijoiden harjoittelujaksojen aikana harjoittelupaikassa haastattelemalla. Aineistot analysoitiin käymällä läpi opiskelijoiden vastaukset kustakin prosessista.

Harjoittelujakso näytteenotto- ja asiakaspalveluosaaminen

Arviointi toteutettiin ryhmähaastatteluna avoimen kyselylomakkeen avulla, jossa kysymyksinä olivat prosessin ulkoasu, prosessin selkeys, onko prosessi helppolukuinen vai onko korjattavaa, löytyykö prosessista kaikki tarvittava tieto ja löytyykö tuo tieto helposti sekä muuta lisättävää/kommentoitavaa.

Haastattelu toteutettiin ryhmähaastatteluna teemarungolla Turun ammattikorkeakoululla opiskelijoiden oppitunnin aikana keväällä 2017. Luokassa olleet 36 opiskelijaa jaettiin riveittäin 3-5 henkilön ryhmiin niin, että ryhmiä muodostui yhteensä seitsemän. Haastattelua ei nauhoitettu, vaan haastattelija teki muistiinpanoja haastattelun aikana omaan kysymyspaperiinsa.

Opiskelijoille annettiin jokaiselle haastattelun kysymykset paperilla, sekä paperiversioinen prosessikuvaus näytteenotto- ja asiakaspalveluosaamisjaksosta. Opiskelijoita ohjeistettiin käymään pienryhmissään läpi prosessia kysymyksien avulla ja samalla kirjamaan joko itse tai ryhmissä mieleen tulevat asiat muistiinpanoiksi haastattelua varten. Ensin prosessi avattiin suullisesti opiskelijoille haastattelijan toimesta, miten prosessi toimii, mitkä ovat linkkejä ja mikä prosessin idea olisi sähköisenä versiona. Prosessin avaus tehtiin, koska kaikki opiskelijat eivät olleet tutustuneet keväällä lähetettyyn prosessiin tai he eivät muistaneet miten prosessi toimii ja mitä se pitää sisällään. Tämän jälkeen kysymykset käytiin yksitellen suullisesti läpi ja opiskelijat saivat ryhmissä miettiä miltä prosessi vaikuttaa.

Haastattelija päätti ryhmätyöskentelyn, kun huomasi, että suurin osa ryhmistä oli valmiina ja asia varmistettiin kysymällä onko kenelläkään asioiden mietintä vielä kesken. Kysymyspapereita joille opiskelijat olivat mielipiteitään poiminut palautettiin haastattelijalle kolmesta kappaletta. Kaikki kaavakkeet otettiin vastaan, koska niihin ei ollut kirjoitettu opiskelijoiden nimiä. Yksi kaavake laitettiin pois muistiinpanoista, koska siinä oli tehty merkintä vain yhteen kysymyskohtaan ja sillä ei ollut vaikutusta arviointiin.

Kuitenkin asiasta syntyi kuitenkin paljon keskustelua, mikä oli toivottavaa. Kun ryhmät olivat valmiita kysymykset käytiin läpi suullisesti niin, että vain osa vastasi ja kertoi mielipiteitä. Esille tuli kuitenkin muutamia hyviä huomioita ja paljon mielipiteitä sekä perusteluja mielipiteille. Hienoa oli huomata, että opiskelijat olivat suhteellisen yksimielisiä prosessista sekä sen toimivuudesta.

Arvioinnin tulokset ja yhteenveto

Ensimmäisenä asiana haastateltavilta kysyttiin **prosessin ulkoasusta**. Se sai aikaan erilaisia mielipiteitä ryhmissä ja paljon kommentteja ja huomioita. Keskeisimpinä asioina opiskelijat nostivat esille seuraavat asiat: selkeä, johdonmukainen, kivat värit, kattava, liian värikäs, liian pientä fonttia, muutamia kirjoitusvirheitä, tulostettaessa paperille kaikki ei näy niin selkeästi kuin näkyisi tietokoneen ruudulta, tumma teksti tummalla pohjalla hankala lukea tulosteesta, yksinkertainen, helposti ymmärrettävissä oleva, hyvältä näyttää.

Prosessin selkeydestä kysyttäessä mielipiteet eivät enää jakaantuneet kovinkaan paljon. Kommentteina opiskelijat sanoivat prosessin olevan sellainen, josta on helppo seurata mitä missäkin vaiheessa tapahtuu, selkeä, parempi kuin keväällä koulusta saatu info, oli hyvä, että näkee mikä on opiskelijan/jonkun muun vastuulla, värein erottelu hyvää, paperisena ei niin selkeä kuin mitä olisi tietokoneella, idea hyvä, opiskelijan helppo tarkastaa mitä pitää tehdä missäkin harjoittelun vaiheessa, kun kaikki tiivistettynä pienen pakettiin ja kaikki tarvittava on helposti luettavissa.

Prosessin helppolukuisuudesta opiskelijat sanoivat sen olevan helppolukuinen, paperiversioon tulostuu sanoihin välejä joka häiritsee lukemista, tekstissä myös muutama kirjoitusvirhe, tummat värit hankaloittavat paperilta lukua, mietittiin miksi ei ollut huomioitu muita kuin Tykslabiin meneviä opiskelijoita, paperiversiona ei niin helppolukuinen mutta internetsivuna varmasti toimiva ja paperiversiossa kokonaisuuden hahmottaminen hankalampaa.

Kysyttäessä **löytyykö prosessista kaikki jaksolle tarvittava tieto**, opiskelijat olivat kaikki sitä mieltä, että löytyy. Yksi ryhmä oli huomannut sen, että missään paperiversiossa ei lue B-hepatiittirokotuksesta. Ennen ja jälkeen harjoittelua osiot koettiin hyväksi, toivottiin vielä tarkempia tietoja jakson päätyttyä palautettavista lomakkeista, sekä todettiin, että aina löytyy kysymyksiä. Yhtä mieltä kaikki opiskelijat olivat siitä, että tarvittava tieto löytyy helposti. **Muuta lisättävää tai kommentoitavaa** osioihin usealla ei enää ollut sanottavaa. Osa opiskelijoista vielä huomautti, että hillitympi värimaailma voisi olla parempi ja että prosessissa voisi olla myös jonkinlainen usein kysyttyä laatikko, jossa olisi jotain ylimääräistä tarvittavaa tietoa tai vastauksia kysymyksiin.

Haastattelujen perusteella suuria muutoksia prosessikuvaukseen ei tehty. Esille tullessiin pieniin korjausehdotuksiin ei reagoitu, koska suurin osa asioista oli ulkonäköasioita, joista jokaisella on oma mielipide.

Harjoittelujakso kliininen laboratoriotyöosaaminen

Arvioinnin haastattelut toteutettiin useammassa erässä opiskelijoiden ollessa kliinisen laboratoriotyöosaamisen jaksolla Tykslabin Vakka-Suomen toimipisteessä syksyllä ja talvella 2017. Haastatteluista osa oli yksilöhaastatteluja ja osa ryhmähaastatteluja ja kaikissa haastatteluissa oli käytössä sama teemarunko kuin näytteenotto- ja asiakaspalvelujakson prosessin haastattelussa. Yhteensä haastateltavana oli kuusi opiskelijaa. Kaikilta opiskelijoilta kysyttiin suullisesti suostumus osallistua haastatteluun ja heille annettiin saatekirje. Heille kerrottiin osallistumisen olevan vapaaehtoista ja että heillä on niin halutessaan oikeus keskeyttää tai lopettaa haastattelu.

Opiskelijoille annettiin haastattelun kysymykset paperilla ja tietokoneelle avattiin pdf-versiona oleva prosessikuvaus kliinisen laboratoriotyöosaamisen jaksosta. Tämän jälkeen he saivat rauhassa tutustua kysymyksiin sekä prosessikuvaukseen. Kaikkia kehoitettiin kirjaamaan mieleen tulleet asiat ylös muistiinpanoiksi haastattelua varten. Haastatteluja ei nauhoitettu vaan haastattelija teki muistiinpanoja haastattelun aikana omaan kysymyspaperiinsa.

Arvioinnin tulokset ja yhteenveto

Prosessin ulkoasusta opiskelijat pitivät. Värien sanottiin olevan hyvät ja ulkoasun selkeä. Yksi mainitsi alussa olevien linkkien olevan hyvä asia. Kolmen haastateltavan ryhmä oli myös sitä mieltä, että jos mahdollista tekstin fontti saisi paikoitellen olla suurempaa selvyuden vuoksi. **Prosessin selkeys** oli opiskelijoiden mielestä hyvä, jaottelu toimiva ja hyvä, että jaoteltu eri osioihin ja erikoisaloihin. Yhdelle opiskelijalle kaikkien nuolien tarkoitus jäi hieman epäselväksi ja hän nostikin esiin kysymyksen, ovatko ne kaikki tarpeellisia?

Seuraava kysymys oli, **onko prosessi helppolukuinen vai onko korjattavaa?** Kaavio-tyyppisistä ratkaisuksista pidettiin ja yksi ryhmä kommentoi tekstin määrästä esimerkiksi patologian osiossa ja pohti olisiko tekstiä mahdollista tiivistää. Vaikkakin totesivat sen olevan hankalaa, koska kaikki asia on jakson kannalta olennaista. Neurofysiologian erilaista prosessikuvausta ihmeteltiin kaikkien toimesta ja kaikki sanoivat sen hämmentävän lukijaa. Kuitenkin kaikki haastateltavat sanoivat, että **prosessista löytyy kaikki jaksolle tarvittava tieto** kattavasti. Jaottelujen ansiosta he myös totesivat, että tarvittava tieto löytyy helposti.

Muuta lisättävää ja kommentoitavaa kohdassa yksi opiskelija kommentoi, että ennen harjoittelua kaaviossa lisätietoa kentässä voisi lukea lisätietoa opiskelijalle. Samoin hän toi esille asian, että harjoittelun jälkeen kaaviossa voisi lukea palauttaa ammatillisen kasvun esseen koululle. Yksi kahden hengen ryhmä toi esille huomion linkkien merkkien koosta ja ehdottivatkin tähän jotain korjausta, esimerkiksi etusivulle info linkkien kuvasta. He myöskin sanoivat, että osastotunnin pito voisi lukea vain yleisessä osiossa.

Mentorin kanssa pidettiin loppusyksystä tapaaminen, jossa käytiin läpi prosessikaavioita, sekä opiskelijaohjaajien niistä antamaa palautetta. Opiskelijaohjaajien kommenttien mukaan teimme muokkauksia prosessikaavioon, niiltä osin kuin kommentit vaikuttivat prosessin sisällön oikeellisuuteen.

Suurin muutos, joka tehtiin haastatteluista saadun palautteen perusteella oli kliinisen neurofysiologian prosessikuvauksen yhtenäistäminen muiden prosessikuvauksien kanssa. Samoin kirjaus osastotunnista siirrettiin yleiseen osioon, jolloin se esiintyy prosessikuvauksessa vain kerran.

Harjoittelujakso syventävä erikoisalaosaaminen

Syventävästä erikoisosaamisesta ei tehty enää erillisiä arviointi haastatteluja, koska prosessin perusrakenne on yhtenevä kliinisen laboratoriotyöosaamisen kanssa. Ainoa ero prosessien kesken on erikoisalojen harjoittelujaksojen asiasisältö, mutta se ei ollut arvioinnin kohteena nyt, kun prosesseja yleisesti arvioidaan.

Syventävän erikoisalaosaamisen prosessikuvaus eroaa vain erikoisalakohdaisen sisällön verran kliinisen laboratoriotyöosaamisen prosessikuvauksesta. Koska kaikki erikoisalakohdainen tieto oli tullut opiskelijavastaavilta ja he olivat myös tarkastaneet prosessikuvauksen asiasisällön vetäjän vietyä tiedot prosessiin haastatteluja jaksosta ei tehty. Tälle ei nähty tarvetta, koska jo kahden jakson haastatteluiden jälkeen opiskelijoiden vastaukset olivat hyvin samankaltaisia, joten pystyttiin päättelemään, että uutta tietoa ei enää asiasta saataisi näillä haastatteluilla.

Syventävään erikoisalaosaamiseen tehtiin muutoksia yleiseen osioon kliinisen laboratoriotyöosaamisen prosessin haastattelujen vastauksien perusteella, koska tarkoituksen on, että jaksojen yleiskuvaus on yhtenäinen.

2. Arvoida opiskelijaohjausprosesseja käyttämällä arviointityökaluja opiskelijaohjausprosesseille.

Opiskelijaohjausprosesseja arvioitiin tekijän toimesta arviointityökaluja käyttäen. Kaikki kolme prosessikuvausta arvioitiin yhtenä, koska harjoittelujaksojen kuvaukset lukuun ottamatta erikoisalakohtaisia kuvauksia ovat lähestulkoon identtiset. Päätös yhtenäisestä arvioinnista on järkevä ratkaisu, koska tarkoituksena tehdyissä prosesseissa on kuvata vallitseva nykytila, jota kehitetään jatkuvasti.

Pihlavirran (2016, 7) projektin tavoitteena oli luoda opiskelijaohjausprosessien sujuvuuden arviointimenetelmä. Kirjallisuuden pohjalta määriteltiin ensin mitä hyvä opiskelijaohjausprosessi sisältää ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa ja tämän pohjalta on laadittu kriteerit sisällöltään hyvälle opiskelijaohjausprosessille. Kriteereiden toteutumista arvioidaan Likert-asteikolla (toteutuu aina – ei toteudu). Lopullisessa arviointityökalun asteikossa on käytössä kohdat: ”asiaa ei ole huomioitu, asia on huomioitu, mutta ei toteudu käytännössä, asia on huomioitu ja toteutuu käytännössä ajoittain sekä asia on huomioitu ja toteutuu käytännössä aina”. Arvioitavat kohdat ovat jaoteltu yleisiin opiskelijaohjausprosessin toimivuuteen vaikuttaviin asioihin, opettajan, lähiohjaajan ja opiskelijan vastuulle määriteltäviin asioihin sekä asioihin, jotka voidaan halutessa määritellä halutun tahon vastuulle.

Tässä opinnäytetyössä näitä arviointikriteerejä (Pihlavirta 2017) käytettiin hyväksi prosessien arvioinnissa niiltä osin, kun se oli mahdollista. Kriteereiksi valikoituivat toteutuu aina - ei toteudu sekä asiaa ei ole määritelty kenenkään vastuulle – asiasta vastuussa oleva taho on määritelty. Käytännössä toteutumista ei huomioitu prosessien arvioinnissa, koska se ei ollut arvioinnin kannalta oleellista. Opiskelijaohjausprosessien arviointityökalu on jaettu eri osioihin yleisten asioiden ja eri toimijoiden kesken.

Arvioinnin tulokset

Yleiset prosessin sujuvuuteen vaikuttavat asiat oli kaikki huomioitu tehdyssä prosessissa. **Asiat, jotka voidaan määritellä yksikön haluaman tahon vastuulle** oli myöskin huomioitu prosessissa. **Opiskelijan vastuulla olevat asiat** oli myöskin huomioitu, samoin kuin **ohjaajan vastuulla olevat asiat**. **Opettajan vastuulla olevat asiat** kohdassa tuli ainoat asiaa ei ole määritelty- vastaukset kohdissa yhteydenpito opiskelijaan sekä yhteydenpito ohjaajaan. Nämä tulivat siitä syystä, että harjoittelujaksojen aikana

varsinaista sovittua yhteydenpitoa ei ole olemassa, vaan yhteyttä voidaan ottaa tarvittaessa ja ongelmatilanteissa.

KEHITTÄMISPROJEKTIN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Eettisyys

Tätä opinnäytetyötä varten haettiin ja saatiin tarvittava tutkimuslupa Turun ammattikorkeakoululta. Opinnäytetyötä varten kerättiin kirjallista tietoa opiskelijaohjauksesta, bioanalytiikka opiskelijoiden opiskelijaohjauksesta Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä, prosessikuvauksesta ja prosessikuvauksien teosta. Tietoa itse prosessikuvauksen teosta tuli paljon sairaanhoitopiirin suunnittelijalta, sekä hänen tekemistään ohjeista, joten samaa tietoa yritettiin etsiä myös muista lähteistä, jotta saadut tiedot saisivat tukea niistä. Etsittiin aikaisempia tutkimuksia, joissa olisi käsitelty opiskelijaohjausprosessien tekoa tai niiden arviointia. Kuitenkaan näitä ei oikein löytynyt, joten teoreettinen viitekehys koostui muusta aineistoista. Kerättyä tietoa käytettiin opinnäytetyön sekä osittain prosessikuvauksien laatimisessa. Lähteiden etsinnässä tarkasteltiin löydettyä aineistoa kriittisesti. Lähteiden luotettavuutta arvioitiin kirjoittajan/ kirjoittajien, tiedon alkuperän, julkaisijan ja julkaisuajankohdan perusteella. Työtä kirjoitettaessa ei käytetty plagiointia, eikä vääristelty lähdetietoa. Lähdeviitteet merkittiin asianmukaisesti työhön.

Eettiset kysymykset voidaan jakaa tiedonhankintaa ja tutkittavien suojaa koskevaan osaan sekä tutkijan vastuuseen tulosten soveltamisessa (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1997, 26). Tärkeimpinä eettisinä periaatteina mainitaan usein informaatioon perustuva suostumus, luottamuksellisuus, seuraukset sekä yksityisyys, mutta muitakin eettisiä kysymyksiä on. Kehittämistyön eri vaiheissa korostuu eri eettisyyden seikat. Alussa tulisi tarkastella, miten se parantaa tutkittavien inhimillistä tilannetta. Suunnitelmavaiheessa tulee saada kohteena olevien henkilöiden suostumus, sekä taata luottamuksellisuus ja myös miettiä mahdollisia kohdehenkilölle aiheutuvia seurauksia. Analyysivaiheen eettisenä kysymyksenä on lähinnä se, miten syvällisesti ja kriittisesti saatua tietoa voidaan analysoida, koska tutkijan tarkoituksena on esittää tietoa, joka on mahdollisimman luotettavaa. Julkaistavassa työssä tulee huomioida ne seuraukset, joita raportilla on vastaajiin. Epärehellisyyttä on vältettävä, toisen tekstiä ei plagioida, tuloksia ei yleistetä kriittikittömästi eikä niitä sepitetä tai kaunistella. Raportoinnin ei tule olla harhaanjohtavaa tai puutteellista millään osin eikä toisten osuutta ei vähätellä. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 19-27)

Opinnäytetyön tuotoksena valmistuneisiin kolmeen prosessikuvaukseen on oikeudet tekijän lisäksi hänen valtuuttamillaan toimijoilla Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä. Tuotosta tehdessä sitä testattiin haastattelujen keinolla useampaan kertaan. Kaikki haastateltavat henkilöt suostuivat vapaaehtoisesti haastatteluihin. Haastateltujen henkilöiden nimiä tai ryhmätunnuksia ei mainita raportissa, joten heidän anonymiteettinsä säilyy. Prosessikuvausta tehdessä ei käsitelty potilastietoja tai –tuloksia.

Tärkeä eettinen periaate on tiedonantajan vapaaehtoisuus, luottamuksellisuus, henkilöllisyyden suojaaminen sekä se, että missään vaiheessa ei vahingoiteta tiedonantajaa (Janhonen ja Nikkonen 2001, 39). Lähtökohtana on ihmisarvon kunnioittaminen ja itsemääräämisoikeutta tulee kunnioittaa, jolloin tutkittaville annetaan mahdollisuus itse päättää tutkimukseen osallistumisesta. Tulee olla selvillä, miten suostumus hankitaan, minkälaista tietoa tutkittaville tarjotaan tutkimuksesta sekä sisältyykö tutkimukseen osallistumiseen mitään riskejä. (Hirsjärvi ym. 2015, 25) Kaikki haastatteluihin osallistuneet opiskelijat olivat tietoisia oikeuksistaan ja he saivat saatekirjeen ja haastattelut perustuvat vapaaehtoisuuteen.

Tässä opinnäytetyössä on huomioitu arvioinneissa haastateltavina olleiden opiskelijoiden anonymiteetin säilymisestä, eikä opiskelijoiden aloitusvuosien ryhmiä mainittu. Myöskin haastatteluiden vastaukset on analysoitu tavalla jota ei voi yhdistää yksittäiseen vastaajaan.

Eettiset ongelmat ovat monitahoisia varsinkin haastatteluissa, joissa ollaan suorassa kontaktissa tutkittaviin. Tärkeimpinä eettisinä periaatteina mainitaan usein informaatioon perustuva suostumus, luottamuksellisuus, seuraukset sekä yksityisyys, mutta muitakin eettisiä kysymyksiä on. Kehittämistyön eri vaiheissa korostuu eri eettisyyden seikat. Alussa kehittämistyön tarkoitusta tulisi tarkastella, miten se parantaa tutkittavien inhimillistä tilannetta. Suunnitelmavaiheessa tulee saada kohteena olevien henkilöiden suostumus, sekä taata luottamuksellisuus ja myös miettiä mahdollisia kohdehenkilölle aiheutuvia seurauksia. Analyysivaiheen eettisenä kysymyksenä on lähinnä se, miten syvällisesti ja kriittisesti saatua tietoa voidaan analysoida, koska tutkijan tarkoituksena on esittää tietoa, joka on mahdollisimman luotettavaa. Julkaistavassa työssä tulee huomioida ne seuraukset, joita raportilla on vastaajiin. (Hirsjärvi ja Hurme 2011, 19-20) Arviointien suorittamisen aikana kaikilta opiskelijoilta kysyttiin suullisesti suostumus osallistua haastatteluun ja heille annettiin saatekirje. Heille kerrottiin myös erikseen suullisesti, että osallistuminen haastatteluun on vapaaehtoista ja heillä on halutessaan oikeus olla osallistumatta tai lopettaa haastattelu kesken niin halutessaan.

Luotettavuus

Kehittämistyö voi olla eettisesti hyväksyttävää ja luotettavaa ja sen tulokset uskottavia vain, jos se on suoritettu hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla (TENK 2012-2014). Luotettavuutta parantaa myös tarkka selostus toteutuksesta (Hirsjärvi ym. 2015, 232).

Tämän opinnäytetyön luotettavuus ei mielestäni kärsinyt arviointia varten tehtyjen haastattelujen aikana. Koska kaikki haastateltavat opiskelijat olivat sattumanvaraisesti valittuja heillä ei ollut tarvetta yrittää miellyttää haastattelijaa, vaan he antoivat hyvin myös rakentavaa palautetta prosessikuvauksesta. Tosin haastattelijana haastattelijaksi oli hyvinkin kokematon, joten se on mahdollisesti voinut vaikuttaa haastattelujen tekoon. Saatu aineisto haastatteluista oli kuitenkin hyvää ja riittävän monipuolista. Vaikka ryhmähaastatteluissa kaikki eivät selvästikään olleet halukkaita puhumaan, ei sen uskota vaikuttavan haastattelujen tuloksiin. Aineiston analysointi suoritettiin litteroimalla haastattelut auki mahdollisimman pian haastattelujen toteutuksen jälkeen ja kirjaamalla jokaisen prosessikuvauksen kysymykset ja vastaukset omaksi osuudeksi. Tällöin tulokset oli myös parasta esittää samanlaisina kirjoituksina, niin niiden tulkinta ei vääristynyt tekstin muokkaantuessa.

Hirsjärven ja Hurmeen (2011, 12-35) mukaan haastattelu sisältää virhelähteitä, joista yksi on itse haastattelijaksi. Myöskin haastateltava saattaa heikentää luotettavuutta, jos tällä on taipumus vastauksillaan yrittää miellyttää haastattelijaa. Myöskin tietojen, käsitysten, uskomusten, arvojen ja merkitysten tutkiminen tuottaa usein ongelmia.

Luotettavuuteen vaikuttaa tutkijan lisäksi aineiston laatu, analyysi ja tulosten esittäminen. Aineiston keruussa saatuun tietoon vaikuttaa se, miten tekijä tavoittaa halutun ilmiön. Luotettavuutta arvioidessa tulisi vastata kysymyksiin työn totuusarvosta, sovellettavuudesta, pysyvyydestä ja neutraaliuudesta. Sisällönanalyysiä käytettäessä luotettavuuteen vaikuttaa se, että tekijä pystyy osoittamaan yhteyden tuloksien ja aineiston välillä. (Janhonen ja Nikkonen 2001, 37,196)

Tässä opinnäytetyössä pyrkimyksenä oli käyttää mahdollisimman monipuolisesti kirjallisia sekä sähköisessä muodossa julkaistuja lähteitä. Tietoa teoreettiseen viitekehykseen etsittiin suomen- ja englanninkielisistä julkaisuista. Tavoitteena oli saada mahdollisimman monipuolista, mutta samalla luotettavaa lähdemateriaalia. Käyttöön saatiin myös julkaisematonta lähdemateriaalia Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin suunnittelijalta,

koskien prosessikuvauksien valmistamista sekä FlowCharter-ohjelman käyttöä. Julkaisematonta materiaalia saatiin myös Turun yliopiston hoitotieteiden opiskelijalta, joka oli työnään siellä tehnyt opiskelijaohjausprosessien arviointikriteerit sairaanhoitopiirille. Saadun julkaisemattoman materiaalin tueksi pyrittiin etsimään mahdollisimman paljon tietoa samasta aiheesta myös muista lähteistä. Tällöin kirjoitetusta tekstistä saatiin luotettavampaa, koska pystyttiin varmistamaan saatu antama tieto julkaistuista lähteistä.

KEHITTÄMISPROJEKTIN POHDINTA

Koulutuksen ja työelämän yhteistyön kehittäminen on noussut yhdeksi kehittämisen kohteeksi. Käytännön opetuksen ja ohjauksen tueksi tarvitaan yhteistyötä eri toimijoiden kesken, jotta saataisiin aikaiseksi yhteistyössä muodostettuja toimintatapoja. (Kallio & Pehkonen 2007) Tehdyissä opiskelijaohjausprosessikuvauksissa pyritäänkin selvittämään opiskelijoille sekä muille toimijoille heidän roolinsa ja tehtävänsä harjoittelujen aikana. Tällöin ammattitaitoa edistävän harjoittelun toteuttaminen eri toimipisteissä on helppoa ja opiskelijoiden olisi helppo löytää kaikki jaksoilleen tarvitsemansa tieto yhdestä paikasta nykyisen ohjeistuksen sijaan.

Opiskelijaohjausprosessikuvaukset on myöhemmin tarkoitus viedä osaksi Tykslabin laatu- ja järjestelmää ja ottaa aktiiviseen käyttöön jokaisella opiskelijoita ohjaavalla osastolla. Tällä pyritään saamaan opiskelijaohjauksesta yhtenäistä ja tasalaatua koko sairaanhoitopiirin alueella. Tällä hetkellä kaikissa yksiköissä on käytössä CLES skaala, jonka avulla yksiköt saa palautetta opiskelijoilta suoritetuista harjoittelujaksoista. Prosessikuvauksen julkaisun jälkeen osastoilla on mahdollisuus käyttää CLES skaalan vastauksia toiminnan kehittämiseen peilaamalla saatuja vastauksia prosessikuvaukseen.

Tässä kehittämisprojektissa on panostettu tehtyjen prosessikuvauksen ulkoasuun sekä kirjoitetun tekstin muotoon, jotta julkaistu kuvaus parantaisi opiskelijoiden harjoitteluun perehtymistä sekä osastojen opiskelijaohjauksen laatua. Ottamalla opiskelijat mukaan arviointiin haastattelujen kautta on toivottavaa, että julkaistut prosessikuvaukset vastaavat myös opiskelijoiden toiveita ja näin ollen edesauttavat niiden käyttöä.

Opiskelijoiden harjoittelua on tutkittu paljon eri näkökulmista, opiskelijaohjaajan toiminnan ja opiskelijan ja ohjaajan ohjaussuhteen näkökulmista, mutta ohjauksen ja oppimisympäristön laadulle asetettujen kriteerien toteutumista taas ei juurikaan ole tutkittu (Tarr 2016). Harjoittelussa vietetty aika määräytyy useammin taloudellisten näkökulmien mukaan ja CLES skaala antaa mahdollisuuden arvioida opettajien roolia käytännön harjoittelussa (Saarikoski ym. 2008). Ammattitaitoa edistävän harjoittelun laatu heijastuu usein takasin opintoihin ja niiden laatuun. Käsitkset ammattitaitoa edistävästä harjoitteluympäristöistä ovat suuri huoli nykyaikaisessa hoitajakoulutuksessa. Tyytyväisyys on luokiteltu tärkeäksi tekijäksi, joka on osallisena potentiaalisissa uudistuksissa oppimisen ja saavutusten maksimoinnissa käytännössä. (Papastavrou ym. 2016) Tärkeää olisi

arvioida käytössä olevia kriteerejä ja tunnistaa mahdolliset kehittämiskohteet, joihin pystytään vaikuttamaan koulutuksella, uusilla toimintamalleilla ja käytännöillä (Tarr 2016).

Kliinisen työn ohjeet voivat parantaa terveydenalan prosessia, mutta ne voivat usein olla heikkolaatuisia. Tämän vuoksi onki eritelty 40 eri työkaluja prosessien laadun parantamiseksi. Nykyiset suositukset ohjeiden kehittämiseksi toteavat, että potilaiden tulisi olla täysivaltaisina jäseninä mukana ohjeita kehittävässä ryhmässä. Tämä ei kuitenkaan toteudu. (Siering 2013) Kliinisen työn ohjeet ovat muuttuneet vuosien saatossa mielipidepohjaisista ohjeista todistepohjaisiin ohjeisiin Ne ovat kehittyviä prosesseja ja niiden päivittämistä, käytäntöön tuomista, kontekstuaalistamista ja mukauttamista sekä toteuttamista tulisi seuraavaksi kehittää. (Kredo ym. 2016)

Kuten edellä todetaan ohjeistuksia tulisi kehittää. Sama koskee tehtyjä prosessikuvauksia. Kliinikkaohjaajan kanssa sovittiin tapaamisessa, että prosessikuvaukset katselmoidaan seuraavaksi vuoden päästä, jolloin ne ovat ehtineet jo olla muutamalla ryhmällä käytössä ammattitaitoa edistävien harjoittelujaksojen aikana. Näin saadaan hyvin tietoa mahdollisista kehittämistarpeista. Samalla päivitetään muut mahdolliset tulleet muutokset, joita on vielä tulossa organisaatiomuutosten myötä. Prosessikuvauksia olisi hyvä pyrkiä katselmoimaan ja tarvittaessa päivittämään kerran vuodessa, jolloin sen sisältämä tieto olisi koko ajan tarkoituksenmukaista ja ajantasaista.

Opinnäytetyössään Paloniemi (2016) totesi opiskelijoiden tekemien tavoitteiden tärkeyden ja niiden huomioimisen harjoitteluissa. Prosessikuvausten julkaisun jälkeen toivottavaa olisikin, että opiskelijoilla olisi entistä helpompaa tehdä tavoitteitaan harjoittelujaksoille, koska kaikki mahdollisuudet ovat nyt kuvattuna yhdessä prosessissa ja tietoa ei tarvitse enää etsiä useasta paikasta.

Ohjeet ovat sopiva tapa pakata yhteen todistettu tieto tai esittää suosituksia terveydenhuoltoalan päättäjille. Ohjeilla on useampia tarkoituksia, yritys vaikuttaa tehokkuuteen ja hoidon laatuun, vähentää eri variaatioiden määrää kliinisessä työssä sekä laskea kustannuksia, vähentää virheitä ja haitallisia tapahtumia. (Kredo ym. 2016) Ohjeistuksen yhtenäistämiseksi vaaditaan prosessikuvauksien lisäksi lisää yhteistyötä Turun ammattikorkeakoulun bioanalytiikan koulutusohjelman ja VSSHPn laboratoriotuotteen kesken. Vaikka prosessikuvauksiin pyrittiin saamaan kaikki jaksolle tarvittava tieto, on kuvauksien käytön jalkauttaminen Turun ammattikorkeakoulun bioanalytikkokoulutusohjelman päässä vain opettajien vastuulla. Samalla opettajien ja koulun vastuulle jää pohdinta muuttavatko he omaa annettavaa ohjeistustaan ja hyödyntävät entistä

enemmän prosessikuvauksia ja niiden tuomia mahdollisuuksia vai jatkavatko he samalla tavalla kuin ennenkin, jolloin jää enemmän opiskelijoiden vastuulle löytää kaikki tarvittava tieto ohjeistuksista. Opiskelijaohjausprosessien julkaisun jälkeen projektin vetäjä välitti kaikille bioanalyttikko-opiskelijoita harjoitteluissa ohjaaville opettajille sähköpostia, joissa oli myös suora linkki prosessikuvaukseen sekä muuta ohjeistusta prosessin käyttöä ajatellen.

Kirjallisuuskatsauksen teossa suurimmaksi haasteeksi muodostui tiedon löytäminen. Ulkomaisista lähteistä ei löytynyt kunnolla edes mainintaa asioiden kuvaamisesta prosessien kautta. Tämä voi johtua myös epäsopivista hakusanoista tai tekijän kokemattomuudesta hakea tietoa. Hakuja tehtiin kirjoitustyön aikana kaksi, jotta löydetty tulokset olisivat luotettavampia ja samalla kertyi kokemusta tiedonhausta. Kuitenkin keskustelu arviointikriteereiden tekijän kanssa vahvistivat tietoa siitä, että tutkittua tietoa aiheesta ei ole paljon. Koska prosessien kuvaaminen koetaan tarpeelliseksi nykypäivänä tulisi koittaa kannustaa tekijöitä julkaisemaan tekstejä tuotoksistaan, jotta pienemmilläkin ammattiryhmillä aihe tulisi helpommin löydettäväksi ja näin ollen ehkä hyödynnettäväksi.

Kuitenkin löydetyistä tiedosta tulee hyvin ilmi se, että enemmän tarvitsisi panostaa opiskelijakohtaiseen opetukseen ja ohjaukseen. Ohjaajan tulisi käyttää enemmän aikaa varmistamiseen, että koulussa opittu teoriatieto ja käytännön työ nivoutuvat opiskelija mielessä yhteen. Tulisi myöskin joillain tavoin kehittää toimia, jotka edesauttaisivat tuota prosessia. Myös ohjeistuksia tulisi päivittää vastaamaan paremmin opiskelijan tarpeita.

Opiskelijaohjausprosessien teko on aloitettu VSSHP:ssä jo vuosia sitten, mutta vasta nyt on päästy laboratorioiden osalta niiden tekoon. Itse prosessikuvausten teko sujui kokonaisuudessaan hyvin, vaikka ohjelma millä ne tuli tehdä oli entuudestaan täysin vieras. Tosin suuri joukko ihmisiä lupautui auttamaan tietotekniikan kanssa ongelmien ilmetessä.

Kehittämiprojektin alussa tehtiin aikataulusuunnitelma ja sen katsottiin olevan toteutettavissa oleva, sekä tarpeeksi joustava mahdollisten viivästysten sattuessa. Suurimmalta osaltaan suunniteltu aikataulu pitikin hyvin, vaikka pieniä viivästyksiä sattuikin. Suurin viivästys osui syksylle 2017, johon oli alustavasti suunniteltu syventävän erikoisalaosaamisen prosessikuvion valmistuminen. Tällöin viivästyksiä aiheutti tiedon saanti harjoittelupaikkojen opiskelijavastaavilta, sekä tieto vuodenvaihteeseen tulevista organisatiomuutoksista. Osa toimialueista siirtyi eri toisten toimialueiden alaisuuteen, joka osaltaan toi haasteita prosessien tekoon.

Organisaatiomuutosten vuoksi kaikki prosessiin tulevat Word-liitteet tuli tehdä uudestaan 2018, koska kaikki organisaation viralliset kaavakkeet muuttuivat nimenmuutoksen myötä. Tämä toi asiaan lisää haastetta, koska vuoden 2018 alussa ei hirveän moni henkilö tiennyt mikä olisi minkäkin toimialueen virallinen dokumenttipohja, joita työssäni tulisi käyttää. Tällöin tehtiin myös päätös jättää syventävän erikoisalan prosessikuvauksen arvioinnin teko pois aikataulusta, koska prosessin pohja oli täysin identtinen edellisten jakosokuvauksien kanssa. Myös tammikuulle 2018 suunniteltu hyväksytys ja julkaisu siirtyi eteenpäin organisaatiomuutoksien myötä. Hyväksytys ja julkaisu tapahtuivat lopulta maaliskuussa 2018, jolloin prosessikuvaukseen tehtiin myös viimeiset tarkistukset ja muutokset.

Prosessikuvausta tehdessä on apuna käytetty myös VSSHP:n suunnittelijaa, jolla on kokemusta prosessikuvausten teosta. Aivan projektin alussa suunnittelijan kanssa käytiin keskustelua projektin rakenteesta, prosessikuvausten säännöistä ja edellytyksistä. Lopuksi talvella 2018 suunnittelija katsoi läpi valmiin prosessikuvauksen ja antoi siitä kommentteja sekä muutamia korjausehdotuksia. Osa korjausehdotuksista toteutettiin. Toteuttamatta jätetyt korjausehdotukset koskivat värien sävyjä sekä nuolien malleja, jotka ovat enemmänkin makukysymyksiä.

Kirjallisuuskatsausta ja prosessia tehdessäni oma osaamiseni opiskelijaohjauksesta ja opiskelijaohjausprosesseista ja niiden teosta lisääntyi. Samalla esille tuli paljon asioita, joiden en ollut aikaisemmin ajatellut olevan oleellista opiskelijaohjauksen kannalta. Projektin ohella oma roolini työelämässä opiskelijavastaavana sai lisää ymmärrystä ja osaamista opiskelijaohjauksesta.

Kehittämiprojektin arviointi

Tätä kehittämiprojektia tehdessä on koko ajan toimittu moniammatillisessa ympäristössä useiden ihmisten kanssa, koska bioanalytikkojen työnkuva on todella moninaista ja se on sairaanhoitopiirissäkin jakautunut osastoittain eri toimialueiden alaisuuksiin. Tämä on omalta osaltaan kehittänyt yhteistyötaitoja, mutta myös kasvattanut taitoa siitä, miten mukautua muuttuviin tilanteisiin ja olosuhteisiin.

Omalta osaltaan tietoa on kehittämistyön edetessä pitänyt saada myös muiden yksiköiden opiskelijavastaavilta, joka on ollut omanlaistaan tiedonhakua ja prosessointia. Kaikki

osastokohtainen tieto on vain sen osaston henkilökunnan käytössä, joten tietoa on pitänyt osata kysyä oikeista paikoista oikeilta ihmisiltä.

Kehittämiprojektin edetessä on tehty muutaman kerran oman asiantuntijuuden kehittämiseen liittyvää esiintymistä, joissa kerrottiin kehittämistyön etenemisestä. Opiskelijavastaaville kehittämiprojektia esiteltiin muutamaa otteeseen, jolloin pystyttiin havaitsemaan mahdollisia asiavirheitä kehittämiprojektin tulevassa lopputuotoksessa. Seminaareissa kehittämiprojektia arvioitiin eri tavoin. Suunnitelmaseminaarissa on saatu muilta opiskelijoilta hyvää palautetta omasta projektista ja samalla hyviä mielipiteistä siitä, miten työtä voisi vielä lähteä viemään eteenpäin. Väliseminaarissa työ taas esiteltiin projektiryhmälle, jossa tuli todella hyvää palautetta jo kokonaan valmiista tuotoksesta, sekä muutamia korjausehdotuksia. Kuitenkin kaikkein eniten kokemusta asiantuntijana olemisesta ja esiintymisestä antoi sairaanhoitopiirin alueellinen opiskelijaohjauksen koulutuspäivä, jossa toimi ensimmäistä kertaa asiantuntijana esittelemässä tulevaa tuotostani muille sairaanhoitopiirin toimijoille.

Tehtyä prosessia on mahdollista hyödyntää toisten laboratorioiden opiskelijaohjausprosessiansa teossa. Esimerkiksi niiden laboratorioiden, jotka eivät vielä kuulu Tykslabiin olisi myöskin hyvä tehdä harjoitteluun tuleville opiskelijoille prosessikuvaus, koska se edesauttaa opiskelijoita sekä samalla opiskelijaohjausta. Samoin yliopiston laboratoriot, jotka ottavat bioanalyttikko-opiskelijoita harjoitteluun voivat hyödyntää tehtyä prosessikuvausta omassa opiskelijaohjauksessaan tai mahdollisesti omien prosessikuvaustensa teossa. Tulleet organisaatiomuutokset tulevat myöhemmin tänä vuonna yhdistämään osastoja sairaanhoitopiiriltä sekä yliopistolta. Opiskelijaohjausprosessien olemassaolo tuo helpotusta yhteiseen opiskelijaohjaukseen, koska yhteisiä pelisääntöjä ei enää tarvitse keksiä, vaan ne ovat jo olemassa olevia suurimmalta osin.

Koska bioanalyttikko-opiskelijoita on ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa useassa kymmenessä toimipisteessä eri toimialueilla yhtenäisen ohjeistuksen saaminen oli todella tärkeää. Tällöin pystytään takaamaan kaikille VSSH:n toimipisteisiin harjoittelemaan tuleville opiskelijoille yhtenäiset harjoittelujaksot. Haasteena opiskelijaohjauksen laadun kehittämisessä ja prosessikuvausten laatimisessa oli juurikin toimipaikkojen lukumäärä, sekä niiden jakaantuminen eri toimialojen alaisuuteen. Kaikkien tarvitseman tiedon saaminen vain kolmeen prosessikuvaukseen teki työstä haastavan ja mielekkään. Heti projektin alusta asti oli pakko tiedostaa, että prosessikuvausten lukumäärää ei voisi kasvattaa suureksi, koska silloin prosessikuvausten tuoma hyöty katoaisi, kun tieto ei olisi enää helposti ja nopeasti löydettävissä.

Projektiryhmän työskentely ja oma kehittyminen

Tämän kehittämisprojektin teossa on apuna ollut koottu projektiryhmä. Projektiryhmiä on käytännössä ollut kaksi. Laajempaan projektiryhmään on kuulunut projektin vetäjän lisäksi, mentori, ylihoitaja, klinikkaohjaaja sekä jokaiselta erikoisalalta opiskelijavastaava. Pienemmässä projektiryhmässä on toiminut projektin vetäjän lisäksi mentori, ylihoitaja sekä klinikkaohjaaja.

Laajemman projektiryhmän yhteistyö on toiminut vaihtelevasti. Koska opiskelijaohjausprosessia tehdessä kaikki erikoisalojen tieto on tullut erikoisalojen opiskelijavastaavilta ovat he tiedonkeruu ja -tarkistus vaiheessa olleet isossa osassa. Kuitenkin tiedon saanti muodostui yhdeksi haasteeksi projektin aikana. Opiskelijavastaavien vaihtuminen, sekä monen opiskelijavastaavan toimiminen osastoilla hankaloitti tiedon saantia. Epäselvyyksiä tuli siitä kuka toimittaa tarvittavan tiedon vetäjälle, kun osastoilla asiasta ei keskusteltu tai asiasta ei uuden opiskelijavastaavan perehdytyksessä muistettu mainita. Kuitenkin lopulta kaikki tarvittava tieto saatiin joka osastolta, eikä tehtyjä aikatauluja jouduttu juurikaan muuttamaan.

Pienemmän projektiryhmän yhteistyö sujui moitteettomasti ja helposti.

Väliseminaari pidettiin pienemmän projektiryhmän sekä tutoropettajan kesken, koska opiskelijavastaavat olivat jo nähneet ja kommentoineet silloista ohjausprosessia. Seminaarissa nousi esille muutamia pieniä korjaustarpeita prosessiin, mutta kokonaisuudessaan siihen oltiin hyvin tyytyväisiä. Koska ylihoitaja ei päässyt mukaan tapaamiseen oli etukäteen sovittu, että vetäjä lähettää kaikki valmiit prosessit ja liitteet hänelle hyväksyttäväksi, ennen niiden lähettämistä eteenpäin julkaisua varten.

Suurimmaksi ongelmaksi muodostui prosessikuvaukseen liitettävien liitteiden muoto ja niihin käytettävät pohjat. Koska organisaatiossa muutokset tapahtuivat vuoden 2018 alkaessa liitteiden teko oli tarkoituksella osittain jätetty tammikuuhun 2018. Yhden osaston liitteet olivat sellaisenaan hyviä, koska niiden laatupohjaan ei ollut tullut muutoksia organisaatiomuutoksien myötä. Toisen liitteitä prosessikuvaukseen haluavan osaston kanssa ongelmat olivat isompia, koska kukaan ei tuntunut tietävän mikä olisi käytettävä laatupohja. Lopulta projektin vetäjä sai kyseisen toimialueen laatupäällikön puhelinnumeron ja sitä kautta sähköpostiinsa käyttöön laatupohjan, jota pystyi käyttämään liiteohjeissa.

Projektia tehdessä oma kehittyminen projektin vetäjänä on ollut huomattavaa. Projektia aloitettaessa vetäjällä ei ollut mitään kokemusta projektin johtamisesta. Tehdyn projektin ansiosta vetäjänä olemisesta tuli paljon kokemusta, jota toivottavasti on mahdollista hyödyntää myöhemmin työelämässä. Kokemuksen lisäksi projektin teko toi mukanaan paljon uusia tuttavuuksia ja kontakteja, jotka mahdollisesti voivat olla hyödyllisiä jatkossa.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

Tämän opinnäytetyön jatkotyönä voisi tehdä myöhemmin uuden kyselyn opiskelijoille prosessien käytettävyydestä ammattitaitoa edistävien harjoitteluiden aikana. Tällöin tilanne vastaisi täysin todellisuutta, koska prosessikuvaus internet linkkeineen ja liitteineen olisi julkaistuna sairaanhoitopiirin internet sivuilla. Samoin toisena työnä voisi tehdä osastokohtaista opiskelijaohjausprosessien arviointia, jossa käytettäisiin hyväksi Pihlavirran tekemiä arviointityökaluja. Tällöin Tykslab saisi tarkempaa tietoa osastokohtaisesti siitä, miten opiskelijaohjauksen hyvät käytännöt toteutuvat eri osastoilla ja mitä kehitettävää eri yksiköillä on.

LÄHTEET

Finlex. 2003. Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista. Viitattu 3.4.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030352#Pidp1259856>

Finlex. 2014. Ammattikorkeakoululaki. Viitattu 3.4.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140932?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ammattikorkeakoululaki>

Happonen, R-P. & Kytö, V. 2017. VSSHP. Tyks-Sapa selvitys 24022017. Selvitys Tyks-Sapan diagnostisten palveluiden liittämistä osaksi Tyksi toimintaa ja sen seurauksena tarvittavista organisaatiomuutoksista sairaanhoitopiirissä. Kokouksen HAL 7.3.2017 09:00 § 19:n liitteet. Viitattu 22.1.2018. <http://vsshp.ktweb.fi/ktwebbin/dbisa.dll/ktwebscr/epjattn.htm?HAL+7%2e3%2e2017%2009%3a00+19+1>

Hargrove, P. Griffer, M & Lund, B. 2008. Procedures for Using Clinical Practice Guidelines. LANGUAGE, SPEECH, AND HEARING SERVICES IN SCHOOLS. Vol. 39, 289–302. Viitattu 8.3.2017. <http://lshss.pubs.asha.org/article.aspx?articleid=1778832>

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2011. Tutkimushaastattelu teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Talinna. Guadeamus Helsinki University Press.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2015. Tutki ja kirjoita. 20 painos. Porvoo. Bookwell Oy.

Janhonen, S. & Nikkonen, M. 2001. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Porvoo. WS Bookwell Oy.

Jokinen, J., Lähteenmäki, L. & Nokelainen, P. 2009. Työssäoppimisen lumo. Saarijärven Offset Oy. Saarijärvi.

JUHTA – Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta. 5.10.2012. JHS 152 Prosessien kuvaaminen. Viitattu 31.1.2018. <http://docs.jhs-suositukset.fi/jhs-suositukset/JHS152/JHS152.pdf>

Kallio, A-R & Pehkonen, L. 2007. Opiskelijaohjauksen hyvät käytänteet Työplussassa. Opinnäytetyö KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU. Viitattu 1.4.2017. <http://www.cou.fi/opinnaytetyot/julkaistut/Kallio.pdf>

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas – Näin kirjoitat opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä. Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Kankkunen, P., Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3 uudistettu painos. Helsinki. Sanoma Pro Oy.

Konkola, R. 2003. Yhdessä kehittäen koulutuksen ja työelämän yhteistyön haasteita. Toinen painos. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian julkaisuja, sarja A: tutkimukset ja raportit. Yliopistopaino.

Kredo, T. Bernhardsson, S. Machingaidze, S. Young, T. Louw, Q. Ochodo, E. & Grimmer, K. 2016. Guide to clinical practice guidelines: the current state of play. Int J Qual Health Care. Feb;28(1). Viitattu 8.3.2017. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26796486>

Oinonen, I. 2000. Harjoittelun ohjaus hoitotyön koulutuksen eri vaiheissa. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisusarja. Gummerus kirjapaino Oy. Saarijärvi.

Orsini, C., Binnie, V., & Wilson, S. 2016. Determinants and outcomes of motivation in health professions education: a systematic review based on self-determination theory. J Educ Eval Health Prof. 2016; 13: 19. Published online 2016 May 2. doi: 10.3352/jeehp.2016.13.19 PMID: PMC4863137. Viitattu 7.4.2017. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4863137/>

- Paloheinä, B. & Tiilikka, L. 2013. Bioanalytiikan ammatti ja koulutus uudistuvat. Turun ammattikorkeakoulun raportteja. 157. Vastauksia terveysalan oppimishaasteisiin 6 teemana yhteistyö. Viitattu 22.1.2018. <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163639.pdf>
- Paloniemi, J. 2013. Sosiaali- ja terveysalan käytännön harjoittelun opiskelijaohjauksen laatusuositukset Vaasan sairaanhoitopiirissä. Vaasan ammattikorkeakoulu YAMK opinnäytetyö. Viitattu 1.4.2017. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/53958/Paloniemi_Jenni.pdf?sequence=1
- Papastavrou E, Dimitriadou M, Tsangari H, Andreou C. 2016. Nursing students' satisfaction of the clinical learning environment: a research study. BMC Nursing. Jul 19;15:44. doi: 10.1186/s12912-016-0164-4. eCollection 2016. Viitattu 7.4.2017. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27436992>
- Paunonen, M & Vehviläinen-Julkunen, K. 1997. Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. 1 painos. WSOY. Porvoo
- Pihlavirta, H. 2017. OPISKELIJAHOJJAUSPROSESSIN ARVIOINTIYÖKALU. Viitattu 29.3.2018. https://kho-kliiniset-hoitotyön-opettajat.webnode.fi/_files/200000083-64525654cf/OPISKELIJAHOJJAUSPROSESSIN%20ARVIOINTI%205.4.pdf
- Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. 2010. Opiskelijaohjauksen laatusuositukset. Viitattu 1.9.2017. https://www.pssh.fi/documents/11427/24575/Opiskelijaohjauksen_laatusuositukset.pdf/31940a1b-e241-48ad-b6b8-71b69c300311
- Pursiainen, H & Hakanen, O. 2016. Suuhygienistiopiskelijan ohjausprosessi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin Suu- ja leukasairauksien klinikalle. Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 1.4.2017. <http://www.theseus.fi/handle/10024/120709>
- Räikköläinen, M. & Uusitalo, I. 2001. Työssäoppiminen ja ohjaus ammatillisissa oppilaitoksissa. Tammer-Paino Oy. Tampere.
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto - Ryhmähaastattelu. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 30.3.2018. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_4.html
- Saarikoski, M & Leino-Kilpi, H. 2002. The clinical learning environment and supervision by staff nurses: developing the instrument. Abstract. Int J Nurs Stud. 2002 Mar;39(3):259-67. Viitattu 7.4.2017. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/11864649>
- Saarikoski, M, Isoaho, H, Warne, T. & Leino-Kilpi, H. 2008. The nurse teacher in clinical practice: developing the new sub-dimension to the Clinical Learning Environment and Supervision (CLES) Scale. International journal of nursing studies Aug;45(8):1233-7. Viitattu 3.4.2017. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/17803996>
- Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus - Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppisiin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan Yliopisto. Viitattu 28.02.2017. http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf
- Siering, U, Eikermann M, Hausner, E, Hoffmann-Eßer, W. & Neugebauer, EA. 2013. Appraisal tools for clinical practice guidelines: a systematic re-view. PLoS One. 2013 Dec 9;8(12):e82915. Viitattu 8.3.2017 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/24349397>
- Tarr, T. 2015. OPISKELIJAHOJJAUKSEN LAATUSUOSITUSTEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI VARSINAIS-SUOMEN SAIRAANHOITO-PIIRISSÄ. Itä-Suomen yliopisto Sosiaali- ja terveysjohtamisen laitos. Viitattu 5.4.2017. http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20150870/urn_nbn_fi_uef-20150870.pdf
- TENK. 2012-2014. Hyvä tieteellinen käytäntö. Viitattu 25.02.2017. <http://www.tenk.fi/fi/htk-ohje/hyva-tieteellinen-kaytanta>

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL. 2015. PICO: tutkimuskysymys. Viitattu 3.4.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/paatoksenteko-talous-ja-palvelujarjestelma/vaikuttavuus/terveydenhuollon-menetelmien-arviointi/hta-opas/kirjallisuushaku/picotutkimuskysymys>
- Teuho, S. Roto, H. Salonen, T. Vikberg-Aaltonen, P. & Sakelo, M. 2017. Terveysalan opiskelijoiden kielteiset kokemukset harjoittelun aikana. Tutkiva hoitotyö - Tiivistelmä. Viitattu 3.4.2017. <https://sairaanhoitajat.fi/lehti/jutut/terveysalan-opiskelijoiden-kielteiset-kokemukset-harjoittelun-aikana/>
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2011. Laadullinen tutkimus ja analyysi. 7 painos. Vantaa. Hansaprint Oy
- TurkuAmk. 2016. Bioanalyttikko (AMK). Viitattu 22.3.2017. <https://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/tutkinnot/bioanalyttikko/>
- Vahalahti, J. 2016. Onnistunut käytännön harjoittelu : fysioterapiaopiskelijan ohjausprosessi asi-
antuntijapalvelujen fysioterapian osastolla. Turun ammattikorkeakoulu YAMK opinnäytetyö. Viitattu 1.4.2017. <http://www.theseus.fi/handle/10024/115372>
- Valtakunnallinen opiskelijaohjauksen kehittämisverkosto. 2017. Opiskelijaohjauksen laatusuosituks². Viitattu 30.3.2018. https://www.psshp.fi/documents/7796350/7841414/Laatusuosituks²_2017.pdf/57928396-0050-4201-ab93-a11881cc101e
- Virolainen, M. & Valkonen, S. 2007. Kiireavusta innovatiiviseen tietoyhteisöjen vahvistamiseen. Jyväskylän yliopistopaino. Jyväskylä.
- Virolainen, M. 2006. Osaamista rakentamassa Ammattikorkeakoulut harjoittelujen ja työelämäyhteistyön kehittäjinä. Jyväskylän yliopistopaino. Jyväskylä.
- VSSHP. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun prosessin työtehtävät. 31.5.2016a. Viitattu 6.3.2017. [http://www.vsshp.fi/fi/ammattilaisille/opiskelijoille/PublishingImages/Sivut/proses-
sit/Ohjatun%20harjoittelun%20ja%20ty%c3%b6ss%c3%a4oppimisen%20proses-
sien%20ty%c3%b6teht%c3%a4v%c3%a4t_2.pdf](http://www.vsshp.fi/fi/ammattilaisille/opiskelijoille/PublishingImages/Sivut/proses-
sit/Ohjatun%20harjoittelun%20ja%20ty%c3%b6ss%c3%a4oppimisen%20proses-
sien%20ty%c3%b6teht%c3%a4v%c3%a4t_2.pdf)
- VSSHP. Sairaanhoidopiiri. 2017a. Viitattu 22.1.2018. <http://www.vsshp.fi/fi/sairaanhoidopiiri/Sivut/default.aspx>
- VSSHP. Toiminta ja laatu – Tyks-Sapa liikelaitos. 2016b. Viitattu 2.5.2017. <http://www.vsshp.fi/fi/toimipaikat/tyks-sapa/Sivut/toiminta-ja-laatu.aspx>
- VSSHP. Toiminta ja laatu – Tyks-Sapa liikelaitos. 2016c. Viitattu 2.5.2017. <http://www.vsshp.fi/fi/toimipaikat/tyks-sapa/Sivut/toiminta-ja-laatu.aspx>
- VSSHP. Tykslab toimipaikat. 2017c. Viitattu 2.5.2017. <http://www.vsshp.fi/fi/toimipaikat/tyks-sapa/laboratoriot/Sivut/default.aspx#horisontaali1%20&%20horisontaali2>
- VSSHP. Tykslab yleisesittely. 2017b. Viitattu 2.5.2017. <http://www.vsshp.fi/fi/toimipaikat/tyks-sapa/laboratoriot/yleisesittely/Sivut/default.aspx>
- VSSHP. Opiskelijapalaute. 2018a. Viitattu 27.4.2018. <http://www.vsshp.fi/fi/ammattilaisille/opiskelijoille/Sivut/opiskelijapalaute.aspx>
- VSSHP. Tyksin laboratoriotuotteen aloitus 1.1.2018. 2018b. Viitattu 27.4.2018. <http://www.vsshp.fi/fi/saske/ammattilaisille/laboratoriotiedotteet/Documents/Tiedote%201-2018.pdf#search=laboratoriopalveluiden%20toimialue>
- Öhman, E., Alinaghizadeh, H., Kaila, P., Hult, H., Nilsson, GH. & Salminen H. 2016. Adaptation and validation of the instrument Clinical Learning Environment and Supervision for medical students in primary health care. BMC Med Educ. 2016 Dec 1;16(1):308. Viitattu 7.4.2017. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27905932>

Julkaisemattomat lähteet

Maijala, R. 2016. Prosessiajattelu ja opiskelijaohjausprosessit VSSHP:SSÄ. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri.

Maijala, R. & Ikonen, T. 2013. Prosessiohje. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Pihlavirta, H. 2016. Opiskelijaohjausprosessien arviointi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä – Projektin loppuraportti. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.

Liite 1. Tiedonhaku

Tieto- kanta/ tieto- lähde	Hakusanat	Rajaukset	"Osumien" määrä/ hyödynnetty
PubMed	student in clinical practise	free full text, 5 vuotta,review	1/0
PubMed	student knowledge in clinical practice	free full text, 10 vuotta, review	1/0
	students knowledge in practice		5/0
	guidance model for students		4/0
	student in learning environment		42/1
PubMed	tools for clinical practice guidelines	free full text, 5 vuotta,	327/1
	healthcare effective student guide		30/0
	biomedical laboratory student practice		33/0

	Factors associated with students learning processes		8/0
	the clinical learning environment and supervision		146/2
	guidance model healthcare student		16/0
	cpg healthcare for students		1/1
PubMed	appraisal tools for clinical practice guidelines	free full text, 10 vuotta,	29/1
Google Scholar	procedures for using clinical practise guidelines	-	1/1
	opiskelijaohjausprosessi	-	10/5 (Opinnäytetyöt ja Pro Gradu)
Cinahl	quality of student guidance	2010- , full text	1/0
	guidance model and students	full text, 2008	6/0
Nursing Core Journals	Search terms used: guid*, student	full text	81/0
	good practise		0

	studen* teach*		0
	clinic* guid* practice		0
	guid* model nurs* studen*		0
Medic	stud*, guid*, clinic*	and	0
	opiskelija, ohjaus, käytän*	and	0
cochrane	healthcare student practise		5/0
	guiding students process	2012-	38/0
	quality of student guidance	2012	25/0

Opiskelijaohjausprosessi

Opiskelijaohjauksen kehittämiseksi on tehty opiskelijaohjausprosessi, jonka tarkoituksena on eritellä jokaisen harjoittelujaksoon liittyvän toimijan rooli harjoittelun aikana. Opinnäytetyönäni teenkin Tykslabille opiskelijaohjausprosessit ja toivoisinkin teiltä nyt palautetta prosessista.

Osallistuminen on vapaaehtoista ja tapahtuu nimettömänä, mutta toiminnan kehittämisen vuoksi toivon jokaisen osallistuvan. Tulokset julkaistaan keväällä 2018 ilmestyvässä opinnäytetyössäni ja prosessi itsessään julkaistaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kotisivuilla.

Lisätietoja saat allekirjoittaneelta

Alexandra Nuutinen

alexandra.nuutinen@tyks.fi, alexandra.nuutinen@edu.turkuamk.fi

Työ puhelin:050-3639521

Prosessin ulkoasu?

Prosessin selkeys?

Onko prosessi helppolukuinen vai onko korjattavaa?

Löytyykö prosessista kaikki jaksolle tarvittava tieto?

Löytyykö tarvittava tieto helposti?

Muuta lisättävää/kommentoitavaa
